

Programmarapportage 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid	6
Programma Verkeer en openbare ruimte.....	18
Programma Lokale economie.....	24
Programma Leefbaarheid, Onderwijs, Cultuur en Sport	32
Programma Werk en inkomen	47
Programma Zorg	52
Programma Milieu	64
Programma Ruimtelijke ontwikkeling.....	71
Programma Algemene dekkingsmiddelen	79
Programma Bedrijfsvoering	83

Inleiding

De programmarapportage 2020 is de tussentijdse voortgangsrapportage (peildatum 1 oktober) aan uw raad over de uitvoering van de programma's zoals opgenomen in de programmabegroting 2020 – 2023.

Met deze rapportage leggen wij inhoudelijk verantwoording af over de realisatie van het beleid. De financiële mutaties op programmaniveau vormen de financiële verantwoording.

De begroting 2020 is samengesteld in de periode juli – september 2019 en vastgesteld in november 2019. Wij hebben de budgethouders gevraagd om te beoordelen of er tussen dat moment en hun verwachting over de huidige baten en lasten tot het eind van 2020 relevante ontwikkelingen aan de orde zijn waarover we moeten rapporteren en/of waar bijsturing noodzakelijk is. De budgetmutaties en de belangrijkste investeringskredieten worden toegelicht. De rapportage 2020 van het Sociaal Domein is ook gereed. De financiële mutaties zijn in deze rapportage verwerkt op de programma Werk en Inkomen en programma Zorg.

Het saldo van de begroting 2020 bedraagt momenteel € 472.600. Dit voordeel was met name het gevolg van de meicirculaire. Het financiële resultaat van deze programmarapportage is € 16.600 negatief. Na verwerking van deze rapportage is het saldo van de begroting € 456.000 positief. We stellen voor dit saldo toe te voegen aan het algemeen weerstandsvermogen.

programma	lasten 2020	baten 2020	resultaat	
Totaal Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-107.700	50.000	157.700	V
Totaal Verkeer en openbare ruimte	-7.350	22.650	30.000	V
Totaal Lokale economie	-13.500	87.000	100.500	V
Totaal Leefbaarheid, onderwijs, cultuur en sport	106.400	24.179	-82.221	N
Totaal Werk en inkomen	-41.000	433.900	474.900	V
Totaal Zorg	736.000	-10.300	-746.300	N
Totaal Milieu	29.000	31.100	2.100	V
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling	10.000	2.000	-8.000	N
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-36.300	108.300	144.600	V
Totaal Bedrijfsvoering	89.082	-818	-89.900	N
Totaal Programma's	764.632	748.011	-16.621	N

V= voordelig; N= nadelig.

Stand van zaken uitbraak coronavirus

Het uitbreken van het virus en de maatregelen die daarmee samenhangen hebben gevolgen gehad voor onze organisatie en de gemeente Borsele. We ontkomen er niet aan om in de teksten bij de verschillende taakvelden hier regelmatig naar te verwijzen. Hierdoor wordt per taakveld de stand van zaken wel inzichtelijk en wordt duidelijk wat de eventuele oorzaken zijn van het (nog) niet behalen van de ambities.

Samenvattend kunnen we in ieder geval concluderen dat veel bijeenkomsten niet door konden gaan. Binnen de verschillende teams was de inzet gericht op het uitvoeren en handhaven van maatregelen als gevolg van de pandemie. Hierdoor zijn op tal van taakvelden (beleids)ontwikkelingen en uitvoeringsvraagstukken vertraagd of nog niet gestart. Verschillende medewerkers zijn actief geweest voor de Veiligheidsrisico Zeeland. Met diverse stakeholders is de afgelopen periode intensief contact geweest. Denk bijvoorbeeld aan beheerders van dorpshuizen, (sport)verenigingen en schoolbesturen. Ook het VrijwilligersHuis onderhield nauw contact met de sociale netwerken in de dorpen.

Het virus heeft gezorgd voor toename van onze digitale dienstverlening aan inwoners. Daarnaast waren we genoodzaakt digitaal met elkaar en andere stakeholders samen te werken. Het digitaal vergaderen met MS Teams en andere tools is geïntroduceerd en blijft hoogstwaarschijnlijk onderdeel van onze werkwijze.

De economische en maatschappelijke gevolgen zijn in Nederland voor iedereen voelbaar. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in de mei- en de septembercirculaire compensatie geboden aan gemeenten voor de financiële gevolgen van de crisis.

Hieronder worden de compensatiepakketten in beeld gebracht. In totaal ontvangen we € 479.700 in 2020. Het ontvangen bedrag zullen wij aanwenden om de gevolgen van de crisis op te vangen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de extra lasten (grotendeels) gedekt kunnen worden uit de rijksbijdrage.

Financieel overzicht

Compensatie corona meicirculaire	Rijksbaten	Lasten	Reserve
Lokale culturele voorzieningen	61.000	0	61.000
Jeugdzorg	40.700	40.700	
Maatschappelijke opvang	15.500	15.500	
Participatie	75.100	75.100	
Opvang peuters	13.400	13.400	
Totaal compensatie corona	205.700	144.700	61.000

Compensatie corona septembercirculaire	Rijksbaten	Lasten	Reserve
Buurt- en dorpshuizen	15.000	15.000	
Vrijwilligersorganisaties jeugd	10.000	10.000	
Toezicht en handhaving	55.000	55.000	
Precariobelasting	14.000	14.000	
Noodopvang kinderen	37.000	37.000	
Eigen bijdrage WMO (abonnementstarief)	24.000	24.000	
Extra kosten verkiezingen	59.000	0	59.000
Lokale culturele voorzieningen	60.000	0	60.000
Totaal compensatie corona	274.000	155.000	119.000
Algemeen totaal 2020	479.700	299.700	180.000

Lasten 2020

We hebben de (mogelijke) gevolgen van de coronacrisis grotendeels in beeld. Uiteraard voor zover nu mogelijk is voor de eigen organisatie. We nemen ook deel in verschillende gemeenschappelijke regelingen, zoals de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ), Samenwerkingsverband GR de Bevelanden, Samenwerkingsverband Welzijn Oosterschelderegio (SWVO), Stichting Maatschappelijk Werk en Welzijn Oosterschelderegio (SMWO), Inkoop Jeugdzorg en de GGD. Niet van alle gemeenschappelijke regelingen zijn de financiële gevolgen van de coronacrisis in beeld. De rijksmiddelen die we in 2020 ontvangen hebben, zetten we in deze rapportage in voor de genoemde doelen. Voor met name de buurt- en dorpshuizen is het bedrag niet voldoende om de extra lasten mee af te dekken. Op het programma Leefbaarheid ramen we nog een extra bedrag.

Reservering 2020

De ontvangen middelen voor de verkiezingen in maart 2021 én de lokale culturele voorzieningen houden we nog gereserveerd voor dat doel, omdat we nu nog geen zicht hebben op de mogelijke uitgaven. Het bedrag voor de verkiezingen zal grotendeels overgeheveld moeten worden naar 2021 omdat we in het eerste kwartaal van 2021 de meeste extra uitgaven verwachten. De middelen voor de culturele voorzieningen zijn voor de borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur. Deze organisaties missen nu onder andere inkomsten uit de kaartverkoop en de horeca, terwijl de vaste lasten zoals huisvesting en dergelijke doorlopen. Tegen het einde van het jaar hebben we pas inzicht of organisaties als gevolg van een en ander in de problemen komen. Mogelijk zullen we een deel van de middelen overhevelen naar 2021.

Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid

0.1 Bestuur

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
De raad vindt het van groot belang een goede binding met de inwoners van de gemeente te hebben en om te weten wat er bij hen leeft. Om haar volksvertegenwoordigende rol te vervullen zal de raad meer contact met de samenleving zoeken. De raad beoogt hierbij een meer sturende rol.	Om meer contact met de samenleving te hebben gaat de raad meer op werkbezoek. De raad gaat werken vanuit een lange termijn agenda. Hiermee beoogt de raad een meer sturende rol over de thema's die zij wil behandelen én verkrijgt de raad meer grip op de agenda.	Er zijn diverse raads werkgroepen geformeerd over bepaalde thema's die zich met de agenda op lange termijn van de raad bezighouden. Doel van deze werkgroepen is het bepalen wát er op de raadsagenda moet komen en welk voortraject en informatie hiervoor noodzakelijk zijn. Door deze aanpak komt de raad meer in haar rol als sturend orgaan van de gemeente.
Samenwerking dorpsraden.	In het visiedocument "Samenwerking dorpsraden gemeente Borsele" is de samenwerking tussen de dorpsraden onderling en tussen de dorpsraden en gemeente vastgelegd. Wij (dorpswethouder, burgemeester, college) houden structureel overleg met de dorpsraden en desgewenst extra overleg.	In verband met de coronacrisis zijn er tot oktober geen (structurele) overleggen geweest met de dorpsraden. Er is besloten dat een vast team van medewerkers de dorpswethouders gaat ondersteunen om de samenwerking en de integraliteit te bevorderen.
Kinderburgemeester/kinderraad: Wij willen het politieke bewustzijn van jeugdigen (basisschoolleeftijd) aanwakkeren en de betrokkenheid tussen gemeente en kinderen vergroten.	We installeren tweejaarlijks een kinderraad waaruit een kinderborgemeester kan worden gekozen. Verder willen we via een educatieprogramma de jongeren jaarlijks voorlichten over de inrichting van de gemeente en democratische besluitvorming. Naast het instellen van de kinderraad/ kinderborgemeester willen we het bestaande (verouderde) educatieprogramma herzien en nieuw leven inblazen.	We hebben ervoor gekozen om dit jaar een kinderborgemeester te werven. De werving is in het najaar gestart. We hebben scholen benaderd en flyers gestuurd en we hebben via onze (online) communicatiekanalen de vacature gedeeld.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Strategische visie Borsele.	Ter verdere uitwerking van het 100 dagen-verslag van de burgemeester wordt in 2020 in overleg met diverse stakeholders een strategische visie Borsele opgesteld. Deze visie dient als kapstok voor nader op te stellen beleid en aan te pakken issues.	In 2020 zullen we door een wijziging in de prioritering niet toekomen aan het opstellen van een dergelijke visie. De uitkomsten van de kerntakendiscussie zullen onder meer als onderlegger van deze visie gaan dienen.
Een goed leef- en woonklimaat in de grensregio Vlaanderen en Zeeland en verwerving van (Europese) subsidies	In 2020 worden de mogelijkheden tot samenwerking in het North Seaport District onderzocht. Dit onder de leiding van een onafhankelijk externe deskundige. Onderwerpen betreffen onder andere wonen, natuur, infrastructuur en recreatie.	Momenteel wordt gewerkt aan het opzetten van een Benelux-samenwerking op dit terrein. Voorts vindt er een verdiepend onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden op verschillende terreinen plaats en wordt nadrukkelijk samenwerking gezocht met zowel de Nederlandse als de Vlaamse overheid.

0.2 Burgerzaken

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Verbeteren van onze dienstverlening door het aspect gastheerschap (hostmanship) verder te ontwikkelen.	We gaan vervolg geven aan deze ambitie. Op basis van een excursie naar best practices stellen wij een integrale visie op over hostmanship. De rol van de receptie, de inrichting van de welkomsthal en de afdeling Burgerzaken nemen wij in deze visie op. Op basis van de visie doen wij voorstellen voor verbetering van onze dienstverlening.	Als gevolg van de coronacrisis zijn er nog geen excursies geweest en er is (nog) geen integrale visie op hostmanship. Op dit moment is de dienstverlening vooral gericht op de maatregelen die nodig zijn door de uitbraak van het coronavirus.

Optimalisering digitale dienstverlening.	Door eerder gezette stappen kunnen onze inwoners steeds meer producten digitaal aanvragen en afhandelen. Deze processen en de reeds in het programma iBurgerzaken geïmplementeerde modules zullen gemonitord en geëvalueerd worden. Dit waarborgt de verdere optimalisering van onze dienstverlening. Daarnaast hebben wij met de leverancier een nieuw vierjarig contract afgesloten. Dit biedt ons de mogelijkheid om onze dienstverlening verder te optimaliseren. Naar verwachting kunnen wij op termijn onze inwoners de mogelijkheid bieden om reisdocumenten en rijbewijzen online aan te vragen.	Dit jaar hebben onze inwoners veel gebruik gemaakt van onze digitale dienstverlening, mede door het coronavirus. In 2020 zijn 15% meer documenten digitaal aangevraagd dan in dezelfde periode van 2019. Aan de verdere ontwikkeling van iBurgerzaken wordt gewerkt door het realiseren van de juiste koppelingen. Hierdoor nemen de efficiency en de gebruiksvriendelijkheid van onze diensten toe.
Ontwikkelingen Burgerlijke stand.	Naast de in 2019 herziene verordening burgerlijke stand sluit ook de organisatie van de burgerlijke stand in grote mate op de wensen van onze inwoners en bedrijven aan. De wijze waarop huwelijken worden voltrokken, de huwelijkslocatie(s), de digitale poort voor burgerlijke stand (huwelijken, geboorte en overlijden) wordt gemonitord, geëvalueerd en daar waar het kan aangepast aan nieuwe ontwikkelingen.	De aangiften voor de burgerlijke stand (70% digitaal) zijn eigentijds. In 2020 heeft het virus alle invloed op de wijze van de huwelijksvoltrekkingen. Nieuwe ontwikkelingen wachten tot de coronamaatregelen opgeschort zijn.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Een goed georganiseerde Veiligheidsregio.	Verdere ontwikkeling van de organisatie van de VRZ krijgt in 2020 vorm. Het traject Emergo zal in dit jaar afgerond gaan worden. In 2020 wordt onder andere gestart met de notitie “Strategische personeelsplanning”.	De begeleidingscommissie heeft vastgesteld dat het plan van aanpak Emergo grotendeels is afgerond. Er is vanuit de commissie nog wel een aantal aandachtspunten meegegeven. Deze aandachtspunten hebben onder andere betrekking op de basis brandweezorg en de samenwerking met de GGD en de RUD. De relevante aandachtspunten worden opgenomen in het nieuwe meerjarenbeleidsplan dat momenteel wordt opgesteld. De voorzitter van de begeleidingscommissie heeft besloten om de commissie op te heffen en heeft het bestuur hierover geïnformeerd. De Veiligheidsregio Zeeland heeft het voornemen om de Strategische Personeelsplanning onderdeel te maken van de HRM-instrumenten. Daarom is in 2020 een eerste aanzet gemaakt voor een concept-beleidsplan. De brede introductie in de organisatie is in 2020 door de coronacrisis niet van de grond gekomen. Het is nu onderdeel van het jaarplan Bedrijfsvoering voor 2021.

Een financieel gezonde en stabiele Veiligheidsregio.	De ambities in het beleidsplan 2020-2023 hebben grote invloed op de financiële huishouding van de VRZ. Op basis van dit beleid wordt eventueel de (meerjaren)begroting 2020 bijgesteld. We vragen en nemen een actieve rol om samen met de VRZ tot een gewenst en verantwoordelijk ambitieniveau te komen.	We hebben deelgenomen aan overleggen over het beleidsplan 2020-2023. Het Algemeen Bestuur heeft dit jaar besloten het beleidsplan 2016-2019 voor twee jaar te verlengen tot en met 2021 en het nieuwe beleidsplan vast te stellen voor 2022-2025. De VRZ stelt dat het verlengen van het beleidsplan 2016-2019 tot en met 2021 de mogelijkheid geeft om beleid en financiën goed op elkaar af te stemmen. Met een beleidsplan voor 2022-2025 kan het plan gelijktijdig worden behandeld met de begroting voor het jaar 2022. Daarmee is de begroting mede gebaseerd op het nieuwe beleidsplan.
Op peil houden van de brandweezorg.	Een belangrijk speerpunt in de komende jaren is de ontwikkeling van een nieuwe toekomstvisie voor de uitvoering van de brandweezorg. De huidige brandweezorg wordt in Zeeland voor een groot deel verzorgd door brandweervrijwilligers. Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen hebben een grote invloed op het op peil houden van de huidige basisbrandweezorg.	Het hiervoor genoemde besluit om het huidige beleidsplan te verlengen is o.a. genomen in verband met de complexiteit van de verwachte beleidsontwikkelingen. De verwachte ontwikkelingen in relatie tot nieuwe wetgeving, landelijke richtlijnen, demografie, klimaatveranderingen en digitalisering zullen impact gaan hebben op het beleid van de organisatie. Hierbij wordt onderzoek gedaan naar de rechtspositie van brandweervrijwilligers en de gevolgen die de brandweer ondervindt van de maatschappelijke en demografische ontwikkelingen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het uitvoering geven aan het vastgestelde Integrale veiligheidsbeleid Nota integrale Veiligheid.	Een van de speerpunten van het veiligheidsbeleid is de aanpak van georganiseerde criminaliteit in de zeehaven. Het project “Meldt misdaad anoniem” zal in de loop van komende periode vorm krijgen. Tevens hebben we ons ingezet om vanuit het versterkingsplan gelden beschikbaar te krijgen voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de haven. Deze gelden zijn inmiddels door de minister toegekend. Vanuit deze gelden is onlangs door de Taskforce Brabant Zeeland een Programmamanager Weerbare Zeehavens aangesteld. Ook gaat TNO vanuit deze gelden onderzoek doen in de haven.	Het TNO-onderzoek is afgerond. Het rapport van dit onderzoek is onlangs gedeeld met de raad. Mede op basis van de bevindingen uit dit onderzoek is het uitvoeringsplan “aanpak georganiseerde criminaliteit in de Zeehavens” herschreven. In dit kwartaal en in 2021 gaan we ons, gezamenlijk met onze partners, richten op het: 1. beïnvloeden van integer gedrag van havenmedewerkers; 2. starten van de Platforms Veilig Ondernemen (PVO) Zeehavens; 3. stimuleren van de veiligheid van het haventerrein (fysieke barrières); 4. leren van incidenten door een effectieve kennisuitwisseling; 5. vergroten van de meldingsbereidheid; 6. ontwikkelen van een innovatieve aanpak tegen drugsimport; 7. versterken van de integrale aanpak.

Het handhaven van de Algemene plaatselijke Verordening.	De burgemeesters van Basisteamdriehoek Oosterscheldebekken hebben opdracht geformuleerd om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn tot samenwerking door de gemeenten met betrekking tot de inzet van boa's. Dit zal zorgdragen voor beter toezicht betreffende de voorschriften uit de Algemene plaatselijk verordening. Tevens zoeken we de samenwerking met de politie. Hiermee dragen we zorg voor een integrale aanpak. Ook kan de politie zich hierdoor beter richten op zijn kerntaken. Op basis van de reeds uitgevoerde verkenning zal de gewenste versterking van toezicht en handhavende taak vorm krijgen.	De werkzaamheden zijn door de coronamaatregelen vertraagd. Er is met name ingezet op handhaving van de noodverordening. De gesprekken over en het onderzoek naar de mogelijke samenwerking zijn "on hold" gezet. Het is de verwachting dat dit traject binnenkort weer opgestart zal worden.
Aanpak ondermijnende criminaliteit.	Naast reeds lopende aanpak van georganiseerde criminaliteit in de Sloehaven geven we ook vorm aan de totale aanpak van ondermijnende criminaliteit. In 2020 zullen we ons richten op de aanpak van ondermijnende criminaliteit in het buitengebied. Dit willen we bereiken middels awarenessstrainingen, goede integrale informatie uitwisseling, integrale controles en acties en door het versterken van de samenwerking met diverse partners.	We hebben ons ingezet om onze medewerkers goed voor te lichten over signalen van ondermijnende criminaliteit. Hiertoe is o.a. een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Verder hebben we een plan van aanpak opgesteld voor ons buitengebied. In verband met de coronacrisis hebben we hier nog maar ten dele uitvoering aan kunnen geven. Wel zijn er een aantal integrale controles uitgevoerd, waarmee resultaat is behaald. De coronacrisis heeft ook voor oponthoud gezorgd in het verbeteren van de bestuurlijke weerbaarheid. De fysieke bijeenkomsten hiertoe konden geen doorgang vinden. Zodra fysieke bijeenkomsten weer mogelijk zijn, zal dit initiatief weer opgestart worden.

De verbinding tussen Openbare orde en Veiligheid en het sociale domein versterken.	De relatief nieuwe regierol van de gemeente in het sociale domein en de aanstaande nieuwe wetgeving “Wet verplichte ggz” zorgen voor een grote overlap tussen de beleidsvelden van Veiligheid en het Sociale domein. Dit vraagt onderlinge afstemming en goede onderlinge samenwerking. We gaan hier invulling aan geven middels integraal werken, goede overlegstructuren en het gezamenlijk volgen van trainingen.	Binnen de gemeente Borsele zijn werkafspraken gemaakt tussen de collega’s van het sociale domein en de collega’s van openbare orde en veiligheid. Op casusniveau vindt tweewekelijks overleg plaats. Ook over beleidsmatige afstemming zijn afspraken gemaakt en vindt er overleg plaats. Hiernaast is het “Overleg geestelijke gezondheidszorg” dit jaar opgestart. Zeswekelijks worden casussen besproken met partners uit het sociale domein en uit het veiligheidsdomein. Begin dit jaar is in samenwerking met alle Zeeuwse gemeenten invulling gegeven aan het meldpunt verlichte geestelijke gezondheidszorg. Dit is ondergebracht in het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVHH). Binnen het ZVHH is de verbinding tussen de twee domeinen dan ook versterkt. De komende tijd geven we vorm aan implementatie van de Ketelveldnorm.
Controle prostitutiebeleid.	De controle op prostitutie wordt met ingang medio 2020 een verantwoordelijkheid van de gemeente. In 2020 bezien we de mogelijkheden voor regionale of Zeeuwse samenwerking op dit gebied.	Een regionale werkgroep heeft onderzocht wat deze taak voor gemeenten gaat betekenen. Zij hebben ook overleg gevoerd met de politie. De coronacrisis heeft hier voor vertraging gezorgd. De regionale werkgroep geeft in december een advies aan het Districtscollege.

Financiële mutaties

Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Gemeenteraad	12.000		-12.000	N
College voorziening APPA	101.000	70.000	-31.000	N
College salarissen en reiskosten	-30.000		30.000	V
Coronamiddelen Steunpakket I	-205.700		205.700	V
Internet & website	-13.000		13.000	N
Burgerzaken (tijdelijke vacature)	56.000		-56.000	-
Dekking burgerzaken uit diverse budgetten	-56.000		56.000	-
Rijbewijzen en reisdocumenten	-7.000	-20.000	-13.000	N
Verkiezingen	59.000		-59.000	N
Bijzondere wetten / precariobelasting	14.000		-14.000	N
Toezicht en handhaving	55.000		-55.000	N
Kapitaallasten brandweer	-97.000		97.000	V
Regionale Brandweer	-9.000		9.000	V
Mutatie reserves (Internet & website)	13.000		-13.000	V
Totaal Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-107.700	50.000	157.700	V

Gemeenteraad

De vergoedingen aan raadsleden in gemeenten tot 24.000 inwoners zijn structureel verhoogd. Op deze post verhogen we de raming met € 12.000.

College Burgemeester en wethouders

Op basis van nieuwe actuariële waardeberekeningen voor de pensioenen van (oud)wethouders moet € 163.000 toegevoegd worden aan de voorziening APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers). Door de actuele zeer lage rekenrente is de raming van € 62.000 niet toereikend. We ramen daarom € 101.000 aan extra lasten. Voor de onttrekking aan de voorziening als compensatie van de maandelijkse werkelijke pensioenen was geen raming opgenomen. De onttrekking zal in 2020 € 70.000. Het nadeel op deze post is dus € 31.000.

De reguliere posten salarissen en reiskosten zullen in 2020 € 30.000 niet besteed worden. De lagere reiskosten zijn het gevolg van minder afspraken als gevolg van de coronacrisis én het regelmatig gebruik van de beschikbare elektrische auto's.

Coronamiddelen Steunpakket I

De rijksmiddelen uit de meicirculaire worden ingezet op diverse programma's, zoals ook beschreven in de inleiding en op andere programma's.

Internet & website

Het geraamde bedrag zullen we in 2020 niet meer inzetten. We willen dit bedrag overhevelen naar 2021 voor de nieuwe website van Borsele.

Formatie team Burgerzaken

Als gevolg van langdurige ziekte van één van de medewerkers is tijdelijke vervanging nodig voor de duur van één jaar. Hiermee is de continuering van onze dienstverlening gewaarborgd. Uit bestaande budgetten kan in 2020 hiervoor € 56.000 worden ingezet. De werving is in oktober opgestart. Het restant van de middelen dat niet besteed is op 31 december 2020 gaat mee naar 2021.

Rijbewijzen en reisdocumenten

De raming voor leges van reisdocumenten verlagen we met € 20.000. Door de coronacrisis zijn er minder paspoorten aangevraagd. In 2020 verwachten we geen lasten meer voor gezondheidsverklaringen voor rijbewijzen en kunnen we de lasten met € 7.000 verlagen.

Verkiezingen

De rijksoverheid stelt € 59.000 beschikbaar voor de verkiezingen van de Tweede Kamer in maart 2021. Dit bedrag is bestemd voor de inrichting van stemlokalen, het mogelijk huren en toegankelijk maken van alternatieve locaties én voor andere lasten die verband houden met de voorbereiding van de verkiezingen. Een restantbedrag op 31 december 2020 zullen we overhevelen naar 2021.

Bijzondere wetten/ precariobelasting

Door de coronamaatregelen zijn in 2020 geen markten en evenementen georganiseerd. We zijn daardoor geconfronteerd met een terugval van inkomsten uit evenementenleges. In de septembercirculaire ontvangen we hiervoor € 14.000 van het Rijk.

Toezicht en handhaving

Voor de extra toezicht- en handhavingskosten als gevolg van de coronamaatregelen ramen we € 55.000. Dit bedrag ontvangen we voor dit doel van het Rijk.

Kapitaallasten brandweerpost

De raming in 2020 voor de kapitaallasten van de nieuwe brandweerpost in Heinkenszand is niet nodig. De bouw van de brandweerpost zal in 2022 starten.

Veiligheidsregio Zeeland

De bijdrage aan de VRZ is begroot op € 1.810.000. Op basis van hun begroting en twee bestuursrapportages is onze bijdrage € 1.801.000, zodat we de raming met € 9.000 kunnen verlagen.

Voortgang projecten en investeringen

Omschrijving	Raads- besluit	Restant 1-1-2020	Verleend in 2020	Besteed	Saldo
Modernisering BRP	05-06-2014	19.000	0	0	19.000
Dienstverlening / communicatie	05-06-2014	38.319	39.877	19.977	58.219
Borsele projecten B2030	01-11-2018	36.208	22.116	18.795	39.529
Jubileum Borsele 50 jaar	06-06-2019	80.000	-40.000	6.800	33.200
Kerntakenonderzoek 2020	09-07-2020		70.000	25.772	44.228
Vorbereiding Brandweerpost Heinkenszand	03-10-2019	99.500	0	20.025	79.475
Brandweerpost Heinkenszand	09-05-2019	1.375.310	0	20.087	1.355.223
Brandweerpost Heinkenszand, grond	09-05-2019	372.996	0	0	372.996
Brandweerpost Heinkenszand, terrein	09-05-2019	54.753	0	0	54.753
Brandweerpost Heinkenszand, openb.ruimte	09-05-2019	121.460	0	17.813	103.647

Modernisering BRP

De middelen worden ingezet voor de doorontwikkeling van iBurgerzaken. Er worden jaar diverse modules van iBurgerzaken geïmplementeerd, ook de koppeling met Join en Zorgmail. Dit biedt ons de mogelijkheid om onze dienstverlening verder te optimaliseren.

Dienstverlening/ communicatie

Het op- en vaststellen van de dienstverlenings- en communicatievisie loopt vertraging op door de coronacrisis en het kerntakenonderzoek. De voorbereidingen zijn wel gestart. In 2021 stellen we de nieuwe visie vast inclusief het uitvoeringsprogramma. We verwachten € 40.000 over te hevelen naar 2021. Het bedrag willen we dan onder andere ook benutten voor de nieuwe website van Borsele.

Borsele Projecten B2030

Het project heeft een doorlooptijd tot eind 2021. Op dit moment wordt het project geëvalueerd en een beslissing genomen over het vervolg.

Jubileum Borsele 50 jaar

De volgende activiteiten zijn georganiseerd: het ontbijt met jarigen, Siloah in de Vlindertuin, een voorstelling in het kerkje van Ellesdijk, de

boomplantdag en het project van de Culturele raad Borsele. Mogelijk verzetten we de open-dag naar 2021. Hiervoor hevelen we € 12.000 over naar 2021.

Kerntakenonderzoek 2020

Het onderzoek is momenteel in volle gang. Begin 2021 zal de gemeenteraad keuzes maken. Een restantbedrag op 31 december 2020 hevelen we over naar 2021.

Brandweerpost Heinkenszand

Het voorontwerp van het bestemmingsplan en het ontwerp van het bouwplan zijn bijna gereed. In verband met de coronamaatregelen heeft het project vertraging opgelopen. We verwachten in de eerste helft van 2022 met de bouw te starten.

Programma Verkeer en openbare ruimte

2.1 Verkeer en Vervoer

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Duurzame veilige herinrichting van wegen.	In 2019 zijn wij gestart met het onderzoek naar de meest geschikte manier voor burgerparticipatie voor de herinrichting van de Eendvogelstraat. In 2020 starten wij met de daadwerkelijke voorbereiding en uitvoering van het project. Streven is om de herinrichting medio 2021 af te ronden.	We hebben de herinrichting van de Eendvogelstraat uitgesteld tot het moment dat er meer duidelijkheid is over de uitkomsten van de kerntakendiscussie.
Goed onderhouden en toegankelijke wegen.	Wij inspecteren in 2020 al onze wegen op basis van de landelijke CROW- normen. Wegen die niet aan ons ambitieniveau voldoen, nemen we op in de onderhoudsplanning 2020-2024.	De wegen zijn in het voorjaar geïnspecteerd. Aan de hand van de inspectie hebben wij klein onderhoud uitgevoerd. Groot onderhoud verwerken wij in de meerjarenplanning 2021-2025.
Goed functionerend en duurzame openbare verlichting.	Op basis van de meerjarenonderhoudsplanning 2020-2024 voeren wij onderhoud aan masten en armaturen uit. De conventionele armaturen vervangen wij voor energie efficiëntere led armaturen. In 2020 besteden wij het bestek opnieuw aan.	We hebben uitvoering gegeven aan de onderhoudsplanning 2020-2024. Het bestek wordt in het najaar van 2020 aanbesteed.
Herziening gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP).	Nieuwe knelpunten en aandachtspunten voegen wij toe aan het uitvoeringsprogramma. Bij de herinrichting van onze wegen hanteren wij de basiskennmerken die horen bij de betreffende wegcategorie. In 2020 vindt besluitvorming over het herziene GVVP plaats.	Het GVVP is herzien. Begin 2021 vindt besluitvorming plaats over het herziene GVVP.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Een goede samenwerking en visieontwikkeling met de andere wegbeheerders.	Wij ontwikkelen samen met de provincie Zeeland, Waterschap Scheldestromen, North Sea Port en de Westerscheldetunnel NV de Gebiedsgerichte aanpak Borsele West. De aanpak leidt tot een integraal pakket aan verkeersmaatregelen in dit gebied voor de komende jaren. In 2020 starten wij met het uitvoeringsprogramma. Wij ontwikkelen samen met de provincie Zeeland en het Waterschap Scheldestromen de gebiedsvisie Kwadendamme. Begin 2020 maken wij concrete afspraken met de bewoners en zetten wij het voorbereidingstraject in. In de begroting houden wij rekening met een bedrag van een miljoen euro voor de herinrichting van het Langeweegje.	De visies voor zowel Borsele-West als -Oost zijn gereed en leggen we in dit najaar ter besluitvorming voor. Vanaf 2021 geven wij verdere invulling aan het uitvoeringsprogramma. Tevens zijn wij nauw betrokken bij het totstandkomen van de gebiedsontsluitingsvisie van Veerse Meer-Zuid.
Ontwikkeling vraaggericht openbaar vervoer.	In overleg met de Buurtbusvereniging stemmen wij de routes af op de behoefte van onze inwoners. Daarnaast communiceren wij over de mogelijkheden van de haltetaxi wanneer er geen buslijn aanwezig is.	De routes hebben we afgestemd met de buurtbusvereniging. Ook hebben we met onze bewoners gecommuniceerd over de mogelijkheden van de haltetaxi.
Aanleg parkeerplaatsen in relatie tot de transformatie-opgave Beveland Wonen.	Wij leggen parkeerplaatsen aan in een aantal dorpskernen. Beveland Wonen draagt hier ca. 50 % bij uit hun Kernenfonds.	De aanleg van de parkeerplaatsen in de Prinses Margrietstraat en de Laustraat-Merietestraat is gereed. Ook hebben we de openbare ruimte aan de Banjaardstraat aangepast in het kader van de transformatieopgave.
Herinrichting Stenevate.	Het streven is om een 30km-zone in te richten. De uitvoering hiervan is afhankelijk van de procedure voor de tweede supermarkt.	Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de herinrichting. De procedure voor de tweede supermarkt loopt nog

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020
Een duurzame, klimaatadaptieve en biodiverse openbare ruimte.	De dorpsplannen leggen wij voor aan de gemeenteraad. Hierin staan de ambitiekaarten vermeld. Deze kaarten verwerken wij in een uitvoeringsplanning. We onderzoeken of aansluiten bij de operatie Steenbreek meerwaarde biedt om de doelstellingen op het gebied van klimaat en biodiversiteit te realiseren.	Voor alle dorpen is een plan opgesteld. De terugkoppeling vindt nu digitaal plaats. Hierdoor zullen eind dit jaar de dorpsplannen definitief gereed zijn en voorgelegd worden aan de raad.
Duurzame dorpsbossen.	Het beheer- en herplantplan wordt uitgevoerd. Het accent ligt in de komende jaren voornamelijk op het beheer van de dorpsbossen. Aangepast maaibeleid en gerichte dunningen dragen zorg voor een duurzaam gemengd loofbos.	Het beheer van de dorpsbossen is op een duurzame manier voorgezet. Afgelopen voorjaar is er een schouw met de dorpsraden geweest en er is een advies inclusief nulmeting uitgevoerd naar het bermbeheer in de bossen.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Toegankelijk en goed onderhouden begraafplaatsen.	Wij houden de gemeentelijke begraafplaatsen op orde en geven uitvoering aan het bestaande begraafbeleid.	In de afgelopen periode zijn de begraafplaatsen onderhouden volgens de geldende normen. De begraafplaatsen vallen onder de centrumzoning.

Financiële mutaties

Programma Verkeer en openbare ruimte	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Straatreiniging	-30.000		30.000	V
Tiny Houses Hoedekenskerke	22.650	22.650	0	-
Totaal Verkeer en openbare ruimte	-7.350	22.650	30.000	V

Straatreiniging

We verlagen de raming met € 30.000. Door de extreem warme zomer is er minder onkruidgroei geweest op de bestrating. Hierdoor waren er minder lasten voor externe inhuur, de aanschaf van borstels en het verbruik van gas.

Tiny houses Hoedekenskerke

In de raadsvergadering van 25 juni 2020 is een krediet beschikbaar gesteld van € 112.050. De lasten van de werkzaamheden in de openbare ruimte zijn bepaald op € 134.700. Het verschil in de lasten ramen we nu, met hetzelfde bedrag aan baten. De werkzaamheden worden in rekening gebracht bij Beveland Wonen.

Voortgang projecten en investeringen

Omschrijving	Raads- besluit	Restant 1-1-2020	Verleend in 2020	Besteed	Saldo
Inrichtingsplan supermarkt Heinkenszand	01-11-2018	39.565	0	8.200	31.365
Boomspiegels	05-07-2018	43.489	0	34.624	8.865
Dorpsbossen Borsele	01-11-2018	90.414	123.830	164.038	50.206
Onderhoud van bruggen	01-11-2018	53.941	-40.000	0	13.941
Aankoop woning 's-Heerenhoek	04-07-2019	72.144	0	44.528	27.616
Ontsluitingsweg Maaiklinkhoek	04-07-2019	1.900	0	0	1.900
Eendvogelstraat	03-10-2019	3.000	0	0	3.000
Aankoop tuingrond Zangvogelstraat	03-09-2020	0	40.000	2.500	37.500
Parkeerstrook Banjaardstraat Lewedorp	03-10-2019	27.500	0	0	27.500
Parkeerterrein Prinses Margrietstraat Nieuwdorp	03-10-2019	168.538	0	153.232	15.306
Herinrichting Marktstraat 's-Heerenhoek	07-05-2020		300.000	0	300.000
Tiny Houses Hoedekenskerke openbare ruimte	25-06-2020		112.050	0	112.050

Inrichtingsplan supermarkt Heinkenszand

De voorbereiding van de realisatie van de 2e supermarkt is in 2020 voortgezet. Er is € 8.200 besteed voor aanvullende vooronderzoeken ten behoeve van de planologische procedure én aan externe deskundigen voor de verkenning van een gezamenlijk parkeerterrein. De provinciale bijdrage voor de sloop van de bodewoning bedraagt € 10.000. Het restantbedrag reserveren we voor archeologische begeleiding tijdens de bouw van de supermarkt en eventuele kosten van deskundigen voor de verdere verkenning van een gezamenlijk parkeerterrein.

Boomspiegels

Het project is in 2020 afgerond.

Dorpsbossen Borsele

In de komende winterperiode maken we nog een inhaalslag zoals voorgesteld in het beheer- en onderhoudsplan.

Onderhoud van bruggen

Met het restantkrediet ronden we binnenkort het project af.

Aankoop woning 's-Heerenhoek

Het perceel Molendijk 2 is aangekocht. De aanpassing van de openbare ruimte wacht op de constructieve aanpassing van het naastgelegen pand. In 2021 ronden we dit project af.

Ontsluitingsweg Maaiklinkhoek

De weg is geasfalteerd om de begaanbaarheid te verbeteren

Eendvogelstraat

De herinrichting is uitgesteld totdat de uitkomsten van het kerntakenonderzoek bekend zijn. Het bedrag is onderdeel van het totale krediet voor de herinrichting van de Eendvogelstraat.

Aankoop tuingrond Zangvogelstraat

De voorbereiding van de Zangvogelstraat zit nog in de voorbereidende fase. We streven ernaar om begin 2021 te starten met de werkzaamheden.

Parkeerstrook Banjaardstraat Lewedorp

De aanpassing van de openbare ruimte voor de nieuwbouwwoningen is onlangs gerealiseerd. De woningen zijn gebouwd in het kader van de transformatieopgave van Beveland Wonen.

Parkeerterrein Prinses Margrietstraat Nieuwdorp

De aanleg van het terrein is afgerond. Het terrein is ook aangelegd in het kader van de transformatieopgave van Beveland Wonen.

Herinrichting Markstraat 's-Heerenhoek

We zijn gestart met de voorbereidingen. In het voorjaar van 2021 voeren we de werkzaamheden uit.

Tiny Houses Hoedekenskerke openbare ruimte

De aanleg van de openbare ruimte is aanbesteed. Dit jaar starten we nog met de aanleg. Begin 2021 ronden we de werkzaamheden af.

Programma Lokale economie

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Efficiënt gebruik van gebouwen en gronden en het afstoten van gebouwen en gronden die niet (meer) nodig zijn voor gemeentelijke taken.	Verhuren, ver(erf)pachten, ruilen of verkopen van gronden. Zo mogelijk strategische inzet van (vrij van pacht komende landbouw-) gronden, bijvoorbeeld via Kavelruilbureau Zeeland.	We hebben gronden verhuurd en verpacht. We hebben iets meer tuingrond verkocht dan verwacht én de ondergrond van een bestaande woning is verkocht. Bij de financiële mutaties komt dit tot uiting.

3.1 Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Bijdragen aan een sterk, duurzaam en veilig opererend haven- en industriecomplex, dat bijdraagt aan de werkgelegenheid in de regio.	Actief (8,33%) aandeelhouderschap in North Sea Port door bestuurlijke en ambtelijke afvaardiging. Opstellen aandeelhoudersstrategie voor het fusiebedrijf in 2020.	Het proces om te komen tot een aandeelhoudersstrategie is momenteel gaande. Volgens planning wordt dit eind 2020 afgerond.
Behoud van een sterk energieproductiebedrijf en het waterbedrijf Evides rechtstreeks onderbrengen bij de aandeelhouders.	We zien als aandeelhouder toe op een goed verloop van het herstructureringsproces, mede door participatie in de Aandeelhouderscommissie.	In het kader van de compensatiemaatregelen voor het niet vestigen van de Marinierskazerne in Vlissingen vindt momenteel onderzoek plaats naar versnelde ontvlechting van Evides. Naar verwachting worden de resultaten medio november 2020 opgeleverd.
Een goed ondernemersklimaat in de gemeente Borsele.	Opstellen van een Nota Economisch Beleid inclusief uitvoeringsagenda. Na vaststelling door de raad in 2020 actiepunten uitvoeren.	De consultatiesessies met ondernemers hebben plaatsgevonden. Het conceptdocument is opgesteld en wordt in 2020 en begin 2021 geoptimaliseerd. Door een gewijzigde planning wordt de Nota Economisch Beleid in 2021 definitief vastgesteld.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Een goed ondernemersklimaat in regio De Bevelanden.	Voortzetting van het structurele overleg met de bedrijfscontactfunctionarissen van de vijf Bevelandse gemeenten. Gezamenlijk opstellen van het bedrijventerreinprogramma. Gezamenlijke deelname aan Contacta en Startersdag. Uitvoering van de acties uit de Economische Agenda de Bevelanden: realiseren van een gezamenlijke website en social media.	De bedrijfscontactfunctionarissen zijn 6 keer bijeen geweest. Ze zijn gestart met de actualisatie van het bedrijventerreinprogramma, naar verwachting wordt dit begin 2021 vastgesteld. Zowel Contacta als de Startersdag zijn geannuleerd. De bedrijfscontactfunctionarissen hebben een workshop social media gehad en hebben een relatiebeheersysteem opgezet

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Een robuuste Zeeuwse economie, dus ook voor Borsele, met een goede kennisinfrastructuur, versterking in economische sectoren en stevige verbindingen tussen ondernemingen, onderwijs en overheid.	Wij dragen met €1 per inwoner bij aan het structuurversterkingsfonds 'Zeeland in Stroomversnelling' als uitvloeisel van het rapport Balkenende. Deze zogenaamde 'aanjaaggelden' worden ingezet voor consortia van ondernemingen, onderwijs en overheid die haalbaarheidsonderzoek doen en demonstratieprojecten opzetten (bijvoorbeeld testlocaties fruitteelt Zeeland).	Tot september is € 2,4 miljoen subsidie toegekend aan innovatieve projecten die bijdragen aan de structuurversterking van de Zeeuwse economie en de economische sectoren.
Het behouden van een sterke landbouwsector die bestand is tegen extreme weersomstandigheden en die een bijdrage kan leveren aan instandhouding van ons landschap.	Open oog en oor houden voor de behoeften van moderne land- en tuinbouw, onder andere door jaarlijks overleg met de ZLTO. Waar mogelijk bieden we ondersteuning aan duurzame en innovatieve initiatieven, bijvoorbeeld op bestemmingsplanmatig gebied.	Het jaarlijks overleg met ZLTO is uitgesteld.

3.4 Economische promotie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
We willen de gemeente Borsele aantrekkelijk houden om te ondernemen voor bestaande en startende ondernemers.	In de in 2020 vast te stellen Nota Economisch Beleid formuleren wij acties om de gemeente Borsele economisch aantrekkelijk te houden en op economisch gebied verder te promoten. In 2020 wordt de website ‘Ondernemen op de Bevelanden’ gerealiseerd. Daarnaast willen wij in 2020 weer deelnemen aan Contacta en de regionale Startersdag.	Door herziening van de planning wordt de Nota Economisch Beleid in 2021 vastgesteld. In overleg met bestuurlijk platform ‘Eén de Bevelanden’ is besloten om geen website te creëren, maar om in te zetten op relatiebeheer en gebruik van social media.
Behoud van leefbare dorpen met een daarop toegesneden winkelbestand en ruimte voor uitoefening van beroepen die ook passen buiten winkelgebieden.	De verantwoordelijkheid voor instandhouding van winkels ligt vooral bij de consument en de ondernemer. Daar waar mogelijk willen we ontwikkelingen faciliteren, ook voor activiteiten aan huis. Wij nemen de actualisering van de hoofdlijnen van de Detailhandelsvisie mee in de nieuwe Nota Economische zaken. Deze kan leiden tot uitvoeringsacties in 2020.	Daar waar kleinschalige beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten aan huis niet rechtstreeks zijn toegestaan, hebben we een positieve grondhouding om deze te faciliteren. De herziening Detailhandelsvisie hangt samen met de uitkomsten van de Nota Economisch Beleid.
De bestaande bedrijventerreinen aantrekkelijk houden voor ondernemers en daarmee ook proberen om leegstand tegen te gaan.	In overleg met ondernemers bezien welke terreinen in aanmerking komen voor een revitalisering en welke behoefte aan en bereidheid tot verbeteringen er bij de ondernemers leeft. In samenspraak prioritering hierin aanbrengen en de financiële mogelijkheden in kaart brengen.	Met de actualisering van het regionale bedrijventerreinprogramma wordt ook de kwaliteit van de bestaande terreinen beschouwd, inclusief aanbevelingen. Dit proces is momenteel gaande en wordt begin 2021 afgerond. De voorbereidingen voor een duurzaamheidsscan op het bedrijventerrein in 's-Gravenpolder zijn in gang gezet.
Meer bekendheid genereren voor het Landschapspark Borsele onder haar inwoners en gasten, zodat deze als ambassadeur voor ons Landschapspark kunnen optreden.	Financieel en ambtelijk ondersteunen van Stichting Landschapspark Borsele, zodat de Stichting de lokale recreatieve- en toeristische promotie uit kan voeren.	Stichting Landschapspark Borsele werkt actief aan de promotie van Borsele. We faciliteren de stichting en er is ambtelijke vertegenwoordiging in de adviesraad van de stichting.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Borsele is integraal onderdeel van de toeristische en recreatieve promotie van Zeeland.	Samen met VVW Zeeland kijken naar een plan voor een toekomstgericht en financieel gezond VVW Zeeland.	De VVW Zeeland gaat per 01-01-2021 in liquidatie. Wij worden net als de overige Zeeuwse gemeenten op de hoogte gehouden van de plannen van de provincie voor het oprichten van een nieuwe brede Zeeuwse Marketing Organisatie.
Goedkoop gemeente-overschrijdend vervoer met hoge attractiewaarde.	Een financiële bijdrage leveren aan de Zomerbus, zodat de bus in de gemeente Borsele kan rijden gedurende het toeristenseizoen.	De zomerbus heeft i.v.m. financiële problemen niet gereden in 2020. Wij hebben hier in 2020 geen bijdrage aan geleverd.
Het stimuleren van recreatieve ontwikkelingen passend binnen het Landschapspark Borsele om zo het recreatieve product van dit gebied te versterken.	Het Toeristisch Recreatief Actieplan 2019-2023 uitvoeren, waaronder: creëren van fysieke entrees en het versterken van de wandel- en fietsstructuur. Het maken van nieuwe afspraken over de financiële bijdrage van de toeristische sector.	We hebben een opdracht verleend voor het creëren van een kunstzinnige entree. Deze zal naar verwachting voorjaar 2021 onthuld worden. Met de toeristische sector is het niet gelukt om nieuwe afspraken te maken over hun financiële bijdrage.
Het verbeteren van de vindbaarheid van de SGB en het aantrekkelijker maken van de rit met de stoomtrein Goes-Borsele, om zo beter aan te sluiten bij de beleving van de huidige gast.	Het financieel ondersteunen van de SGB, zodat zij het cultureel erfgoed meer onder de aandacht kunnen brengen. Hierover vindt afstemming plaats met de gemeente Goes.	Wij leveren een financiële bijdrage aan de SGB voor de marketing en promotie. De website van de SGB heeft een nieuwe uitstraling gekregen.
De vijf Bevelandse gemeenten recreatief en toeristisch op de kaart zetten.	Samenwerken met de vijf Bevelandse gemeenten in de Coördinatiegroep Bevelanden Recreatief (Bestuurlijk platform).	We werken samen met de vijf Bevelandse gemeenten op onder andere het gebied promotie. De werkgroep 'Recreëren de Bevelanden' is 6 keer bij elkaar gekomen. We adverteren gezamenlijk in de 8 edities van de Badkoerier Walcheren/Bevelanden. In verband met het wegvallen van VVW Zeeland in 2021 onderzoeken we een eventuele coördinerende functie voor het gastheerschap van de regio de Bevelanden.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Toekomstbestendig maken van de eindpuntvoorziening van de SGB in Hoedekenskerke.	Het actualiseren van de eindpuntvoorziening, zodat deze aansluit bij de beleving en wensen van de moderne consument.	De SGB voert op dit moment fase 1 uit van het actualisatieplan van de eindpuntvoorziening in Hoedekenskerke. We onderzoeken de mogelijkheid tot een totale verzelfstandiging van de SGB.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het behouden van een financieel gezond grondbedrijf dat invulling geeft aan ruimtelijke ambities van de gemeente.	Verkopen / in erfpacht uitgeven van bouwgrond voor woningen en bedrijven. Woningbouwplan Platepolder in Heinkenszand in ontwikkeling brengen. Bij voldoende belangstelling andere plannen ontwikkelen. In samenwerking met marktpartijen stagnerende plannen vlottrekken. Vorbereiden actualisering Nota Grondbeleid in 2020 en vaststelling aansluitend aan de Omgevingsvisie in 2021.	De verkopen en de uitgifte in erfpacht in de verschillende exploitatieplannen verlopen boven verwachting. Door de coronacrisis loopt de planontwikkeling van de Platepolder in Heinkenszand enige vertraging op. Het is nog onduidelijk wanneer er bouwgrond kan worden uitgegeven. Het gaat waarschijnlijk richting medio 2022. Ter voorbereiding op de actualisering van de Nota grondbeleid volgen wij de ontwikkelingen in de markt en houden wij gelijke tred met de voorbereiding van de Omgevingsvisie.

Financiële mutaties

Programma Lokale economie	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Eigendommen / verkoop gronden	4.000	85.000	81.000	V
Strategische gronden / verpachting		15.000	15.000	V
Economische ontwikkeling	-10.000		10.000	V
Promotie toerisme en recreatie	-9.500		9.500	V
Borsele op de Kaart	21.000	21.000	0	-
Subsidie toeristische recreatie	-19.000	-24.000	-5.000	N
Mutatie reserves		-10.000	-10.000	N
Totaal Lokale economie	-13.500	87.000	100.500	V

Eigendommen

We hebben tot 1 oktober diverse percelen (tuin)grond verkocht voor € 85.000, waarvoor nog geen raming was opgenomen.

Strategische gronden

Voor de tijdelijke verpachting van deze gronden kunnen we in 2020 € 15.000 ramen.

Economische ontwikkeling

Een aantal geplande activiteiten konden geen doorgang vinden. We verlagen de raming met € 10.000. Eveneens verlagen we de beschikking over het algemeen weerstandsvermogen.

In 2020 hebben we deelgenomen aan het project 'Zeeland in Stroomversnelling' voor € 22.800. Het restant-krediet van de economische agenda zetten we hiervoor in (€ 10.000).

Promotie toerisme en recreatie

Er is geen beroep gedaan op de middelen voor de Zeelandpas en de Zomerbus. We verlagen de raming met € 9.500.

Borsele op de Kaart

Voor de baten en lasten van een subsidieproject van het Landschapspark Borsele ramen we € 21.000.

Subsidie toeristische recreatie

De verdubbeling van de toeristenbijdrage kon niet gerealiseerd worden. Hiervoor ramen we de baten af met € 24.000. Dit wordt deels gecompenseerd door een lagere bijdrage aan de VVV met € 19.000.

Voortgang projecten en investeringen

Omschrijving	Raads- besluit	Restant 1-1-2020	Verleend in 2020	Besteed	Saldo
Economische agenda	06-04-2017	10.000	0	0	10.000
Toeristisch Recreatief actieplan	04-07-2019	100.000	0	73.000	27.000
Nota Economisch Beleid	05-09-2019	64.375	0	1.960	62.415
Eindpuntvoorziening SGB Hoedekenskerke	05-09-2019	50.000	0	0	50.000
Recreatieve hotspot Heinkenszand	05-09-2019	15.000	0	0	15.000
Coördinatiegroep Bevelanden Recreatief	05-09-2019	10.000	0	0	10.000
Grond eindpuntvoorziening Hoedekenskerke	05-09-2019	5.570	0	0	5.570
Verduurzaming bedrijventerrein 's-Gravenpolder	05-09-2019	0	40.000	0	40.000

Economische agenda

Het budget zetten we in voor het project Zeeland in Stroomversnelling.

Toeristisch recreatief actieplan

Het budget is beschikbaar voor de opstelling van een nieuw toeristisch actieplan voor de periode 2020 t/m 2023 en hevelen we over naar 2021.

Nota economisch beleid

Er is dit jaar € 1.960 besteed voor de organisatie van een bijeenkomst met ondernemers.

Eindpuntvoorziening SGB Hoedekenskerke

De uitbetaling is afhankelijk van de afronding van het project door de stichting.

Recreatieve hotspot Heinkenszand

De jaar verwachten we € 6.000 te besteden en het restant blijft beschikbaar voor verdere plannen en hevelen we over naar 2021.

Coördinatiegroep Bevelanden Recreatief

Op dit restantkrediet wordt geen beroep gedaan en kan vrijvallen.

Grond eindpuntvoorziening Hoedekenskerke

De grondtransactie is afgewikkeld. Het restantbedrag kan vrijvallen.

Verduurzaming bedrijventerrein 's-Gravenpolder

De voorbereidingen zijn gestart en we verwachten de uitgaven te doen in 2021. Het bedrag hevelen we over naar 2021.

Programma Leefbaarheid, Onderwijs, Cultuur en Sport

4.1 Openbaar basisonderwijs

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Toezicht openbaar onderwijs: Op grond van onze wettelijke verantwoordelijkheid waarborgen we de continuïteit en het specifieke karakter van het openbaar onderwijs.	We houden een vinger aan de pols bij het openbaar onderwijs. We doen dit aan de hand van de diverse rapportages die de stichting periodiek aanlevert.	Wij krijgen periodiek informatie over de stand van zaken bij de stichting Omnisscholen, onder meer via gesprekken met de bestuurder. Zowel de jaarrekening 2019 als de kwartaalrapportages in 2020 laten een positief resultaat zien. Dit ligt in lijn met de begroting.

4.2 Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het op peil houden van de kwaliteit van onze schoolgebouwen in de gemeente Borsele.	• Gezamenlijke meerjarenonderhoudsplanningen ter controle van de onderhoudsstaat van de schoolgebouwen. • Afspraken maken met de beheerscommissies van de brede scholen over de uitvoering van het onderhoud. • Bij de overige schoolgebouwen ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij de schoolbesturen • Via de onderhoudsservice overeenkomsten bieden we de scholen hulp bij de uitvoering van kleine onderhoudsklussen. • Voor Nieuwdorp zijn we bezig met plannen voor een nieuwe school.	De onderhoudsstaten 2020 zijn opgemaakt en de gesprekken zijn gestart. In de beheercommissies zijn afspraken gemaakt over het uit te voeren onderhoud aan de schoolgebouwen en de welzijnsdelen die hierin zitten. Waar mogelijk zijn de onderhoudsactiviteiten op elkaar afgestemd. De uitvoering van de onderhoudsservice die we met drie schoolbesturen hebben afgesloten verloopt naar ieders tevredenheid. De overeenkomsten lopen nog tot en met 2020. De schoolbesturen zijn tevreden over de hulp bij de uitvoering van kleine onderhoudsklussen. De voorbereidingen van de multifunctionele accommodatie in Nieuwdorp, waar de nieuwe school een onderdeel van is, zijn opgepakt. Er zijn een programma van eisen, een duurzaamheidsambitiekaart en een intentieovereenkomst opgesteld. Marsaki heeft ons hierbij begeleid. We zitten nu in de voorbereidings-/definitiefase en de adviseurs-selectiefase. Marsaki gaat ons ook hierbij begeleiden. Verder is de bestemmingsplanprocedure opgestart.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Leerlingen uit het speciaal onderwijs zelfstandig laten reizen met het openbaar vervoer en/of de fiets.	Door middel van het leerlingenvervoer maken we het speciaal onderwijs bereikbaar voor kwetsbare leerlingen met een beperking. We zetten in op het vergroten van zelfstandigheid van deze leerlingen. We enthousiasmeren en ondersteunen leerlingen om uit te stromen naar ov en/of fiets. We zetten hiervoor maatwerk in. Dit doen we in samenwerking met scholen en ov ambassadeurs.	We werken samen met scholen voor speciaal (voortgezet) onderwijs om leerlingen te stimuleren met het openbaar vervoer en/of de fiets te gaan. Dit vergroot de zelfstandigheid van de leerlingen.
Lokale Educatieve Agenda (LEA) geeft richting en stimuleert een effectieve samenwerking met als doel een optimale en brede ontwikkeling van ieder kind in Borsele.	Wij voeren het overleg over de LEA via de Overleggroep Lokaal Onderwijsbeleid (OLOB). We bespreken hier alle zaken betreffende het onderwijsbeleid. Bij onze overleggen gaan we ook de schooldirecteuren meer betrekken.	We voeren het overleg via de Overleggroep Lokaal Onderwijsbeleid (OLOB). De OLOB is tweemaal bijeen geweest. De belangrijkste onderwerpen waren de ontwikkelingen in de Jeugdzorg, bekostiging logopedisch spreekuur, regionale beleidsnota onderwijsachterstanden en de openbaarheid van de schoolpleinen.
Schoolbegeleiding: Ondersteuning aan basisscholen gericht op verbetering van de schoolorganisatie of het onderwijs.	We subsidiëren twee schoolbegeleidingsdiensten (RPCZ en Driestar educatief) die onze basisscholen ondersteunen. Wij werken met een convenant waarin wij afspraken hebben vastgelegd over de inzet van onze subsidies.	Voor de periode 2019-2021 worden de schoolbegeleidingsdiensten op een andere wijze dan voorheen gesubsidieerd. Over de inzet van de subsidie zijn met de schoolbegeleidingsdiensten afspraken gemaakt.
Leerplicht: Voorkomen van schooluitval en thuiszitten. Een startkwalificatie of behalen van het hoogst mogelijke niveau voor iedere leerling.	In het overleg met Het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) leggen we de nadruk op preventie.	Het Regionaal Bureau Leerlingzaken voert voor onze gemeente de taken uit op het gebied van leerplicht en RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten). Er is o.a. ingezet op vroegtijdig school verlaten (VSV). Het Rijk, scholen en RMC zetten in op het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Overleg met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het lokaal onderwijsbeleid met als doel informatie uitwisseling en afspraken over beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering.	We voeren periodiek overleg met de schoolbesturen en de kinderopvang via de Overleggroep Lokaal Onderwijsbeleid (OLOB).	Met de schoolbesturen en kinderopvang is twee maal overleg gevoerd. Er is onder andere gesproken over het regionaal beleidsplan onderwijsachterstanden, de voorschoolse educatie, de indicatie van doelgroeppeuters en de verbinding kinderopvang, onderwijs en zorg.
Afnemende leerlingenaantallen: In stand houden van de basisscholen.	De verantwoordelijkheid voor het in stand houden van de scholen ligt bij de schoolbesturen. We ondersteunen de schoolbesturen door flankerend onderwijsbeleid b.v. huisvesting, brede school/IKC.	De zogeheten 1 oktober telling is beoordeeld en de conclusie is dat de leerlingenaantallen stabiliseren. Samen met de schoolbesturen bezien we of we kunnen ondersteunen in o.a. IKC-vorming.
Brede school/Integraal Kind Centrum (IKC): Samenwerking tussen scholen en andere partijen op het gebied van opvang en zorg bevorderen, teneinde de ontwikkelingskansen van kinderen te verbeteren.	We organiseren buitenschoolse activiteiten via BONS. We participeren in het IKC-fonds en beslissen mee over de aanvragen die hiervoor worden gedaan (regiegroep). Onze bredeschoolcoördinator neemt deel aan het structurele overleg tussen de partners in de brede scholen.	Er wordt veel gebruik gemaakt van de buitenschoolse activiteiten via BONS. Er is een subsidieverzoek vanuit het IKC-fonds gehonoreerd.
Passend onderwijs: Regionale afstemming van beleid van de schoolbesturen en de gemeenten in de Oosterschelderegio, op de terreinen aansluiting onderwijszorg, leerplicht, doorgaande lijn, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting.	We voeren overleg via de Regionale Educatieve Agenda (REA). We hebben een aantal thema's vastgesteld die een relatie hebben met passend onderwijs. Regionale werkgroepen werken deze thema's verder uit en gaan de hiervoor opgestelde notities actualiseren.	Vanwege corona is de REA eenmaal bijeen gekomen. Het accent van de bijeenkomst lag op de situatie onderwijs in relatie tot corona en de nieuwe plannen met betrekking tot VSV. Het is de intentie medio 2021 de thema's die een relatie hebben met Passend Onderwijs verder uit te gaan werken.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Onderwijsachterstandenbeleid /VVE: Voldoende en kwalitatief voorschools aanbod voor peuters met een (risico op) ontwikkelingsachterstand en een zo groot mogelijke deelname van (doelgroep)kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar, zodat kinderen zonder of met een kleinere achterstand in het basisonderwijs starten.	We geven uitvoering aan het in 2019, samen met de andere Bevelandse gemeenten, opgestelde meerjarenbeleidsplan 2019-2022. Voor 2020 staan de volgende onderwerpen op het programma: • toeleiding naar de voorschoolse voorzieningen; • wijze van subsidiëring; • invulling van het verplichte aanbod van 16 uur VVE; • monitoring.	In juli is het regionaal beleidsplan 2020- 2022 onderwijsachterstanden door de raad vastgesteld. Met ingang van 1 januari 2020 is het aanbod VVE uitgebreid naar zestien uur. Met de kinderopvangorganisaties hebben we gesproken over de zorg aan kwetsbare kinderen. Dit past in het beleid om meer preventief te gaan werken. Aan de voorkant, om zodoende te voorkomen dat er op termijn zwaardere zorg moet worden ingezet.

5.1 Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Sterke, vitale en financieel gezonde sportverenigingen en een goede samenwerking tussen de sportverenigingen.	Het plan van aanpak Verenigingsondersteuning gaan we evalueren en indien nodig bijstellen. Samenwerking is een onderwerp dat vandaag de dag veel ter sprake komt tijdens de overleggen en bijeenkomsten met de verenigingen. Wij stimuleren de verenigingen om samen te werken en bieden hen hierbij ondersteuning aan.	Door de maatregelen i.v.m. de coronacrisis is er veel contact geweest met de sportverenigingen. We dachten op verzoek mee over vragen en problemen.
Een nieuwe nota sport en bewegen / lokaal sportakkoord voor de gemeente Borsele.	Op 7 maart 2019 heeft onze wethouder het Zeeuws Sportakkoord ondertekend. Inmiddels hebben we vanuit het Rijk middelen ontvangen om ook een lokaal sportakkoord te gaan opstellen. Omdat de huidige nota Samenspel aan het einde van dit jaar afloopt, waren er toch al plannen om een nieuwe nota sport en bewegen op te stellen. Deze werkzaamheden kunnen daarom mooi gecombineerd worden.	In mei heeft er een inforaad plaatsgevonden voor de gemeenteraad. De bedoeling was om in september een kaderstellende raadsvergadering plaats te laten vinden. In afwachting van de bevindingen uit het kerntakenonderzoek is deze bijeenkomst echter uitgesteld naar het voorjaar van 2021. Ter voorbereiding op de nieuwe nota sport en bewegen hebben we al wel diverse achterbanraadplegingen gehouden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
We zetten in op het verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs. De gemeente Borsele op de kaart zetten als zijnde een gemeente waar veel te doen is op het gebied van sport en bewegen. Het inzetten van een sportambassadeur. Inwoners stimuleren om meer te sporten en te bewegen in de openbare ruimte.	In samenwerking met het basisonderwijs werken wij aan de uitvoering van de visie op het bewegingsonderwijs. In het schooljaar 2019-2020 voeren wij een praktijkexperiment uit op één basisschool, met als doel de ervaring uit te kunnen rollen naar andere scholen. Het organiseren van een grootschalig evenement op het gebied van sport en bewegen, in samenwerking met uiteenlopende partijen en passend bij de identiteit van de gemeente Borsele. De mogelijkheid onderzoeken om een sportambassadeur in te zetten. De mogelijkheden onderzoeken om nadrukkelijk aandacht te besteden aan het realiseren van een beweegvriendelijke omgeving. Hierbij leggen we een relatie met de nieuwe Omgevingswet.	We hebben verder uitvoering gegeven aan de visie op het bewegingsonderwijs. Het praktijkexperiment op de betreffende basisschool is verlengd. In het voorjaar zouden diverse scholen aan de slag gaan met de MQ-scan, een motorische screening van de leerlingen die onderdeel uitmaakt van het Zeeuws Sportakkoord. Corona was ook hier helaas spelbreker. Het streven is de motorische screenings nu in het najaar van 2020 te laten plaatsvinden. In verband met de bezuinigingen is besloten geen grootschalig evenement te organiseren. We hebben geen sportambassadeur ingezet, omdat we niet overtuigd zijn van de toegevoegde waarde. We hebben inwoners gestimuleerd om te bewegen in de openbare ruimte, waaronder in de twee beweegtuinten. Ook hebben we tijdens de Nationale Sportweek met name het wandelen en fietsen in het Landschapspark Borsele gepromoot. De bewegwijzering van de mountainbikeroute is verbeterd. Er zijn in bijna alle kernen actieve wandelgroepen.
De combinatiefunctionarissen voeren het huidige beleid uit op het gebied van sport, bewegen, gezondheid en cultuur.	Het huidige aantal fte's combinatiefunctionarissen continueren we.	Het aantal fte's combinatiefunctionarissen is in 2020 gecontinueerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het gedachtengoed van De Vitale Revolutie zoveel mogelijk borgen in het beleid.	De activiteiten van de Stichting De Vitale Revolutie zijn per 1 juli 2019 gestopt. De Stichting heeft geconcludeerd dat het samenwerkingsverband met publieke en private partijen niet tot gedeeld urgentiebesef en gemeenschappelijke doelstellingen kon komen. We onderzoeken of het thema Vitaliteit in een andere constellatie de gewenste beweging op gang kan brengen.	De inhoudelijke actiepunten van de nota Sociaal Domein zijn gebaseerd op de levensdomeinen van Positieve Gezondheid. Dit betekent dat actiepunten binnen het gekozen uitgangspunt aanhaken op één of meer van de zes dimensies: meedoen, mentaal welbevinden, optimaal dagelijks functioneren, kwaliteit van leven, optimale lichaamsfuncties en zingeving.
De leefstijl, het zelfvertrouwen en de zelfwaardering onder re-integratie cliënten uit de participatieladder treden 1-2 met een ongezonde leefstijl verbeteren en hun sociale netwerk uitbreiden.	Uitvoeren van het project Stap je Fitter door de leefstijlcoach, in samenwerking met diverse partijen.	Het project Een Stapje fitter is in het voorjaar van 2020 van start gegaan. Na een onderbreking is het project in het najaar weer opgepakt.

5.2 Sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Voldoende en geschikte accommodaties voor sport en bewegen.	Door verschillende ontwikkelingen, met name op het gebied van samenwerking/fusie, veranderen de wensen en behoeften m.b.t. sportaccommodaties. Sommige accommodaties zullen door deze ontwikkelingen (nog) intensiever gebruikt gaan worden, andere accommodaties zullen overbodig worden. Samen met de betreffende verenigingen gaan wij op zoek naar passende oplossingen. Bij Luctor Heinkenszand wordt in 2020 een kunstgrasveld aangelegd.	Onze stagiair van de HZ-opleiding Sportkunde is momenteel bezig met een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de voetbal- en tennisverenigingen. Ook de accommodaties van deze verenigingen worden hierin meegenomen. De uitkomsten worden meegenomen in de nieuwe nota sport en bewegen. De aanleg van het kunstgrasveld bij Luctor Heinkenszand is opgestart.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Aantrekkelijk cultuurbeleid voor inwoners en toeristen.	Uitvoering van de nota “Borsele Cultureel in beeld”.	De nota wordt uitgevoerd. Evaluatie is gestart, maar in verband met de kerntakendiscussie is het schrijven van de nieuwe nota uitgesteld. De huidige nota wordt met een jaar verlengd.
Kinderen mogelijkheid geven tot muziekonderwijs.	De Zeeuwse Muziekschool subsidiëren. Deelname en subsidiëren regionale programma Kunst en Cultuureducatie.	De subsidiëring van de Zeeuwse Muziekschool wordt voortgezet De subsidiëring van kunst- en cultuureducatie is voortgezet en wordt deels ingezet als matchingsbijdrage voor cultuureducatie met kwaliteit.
Bibliotheekwerk: Alle inwoners kunnen gebruik maken van een kwalitatief goede bibliotheekfunctie.	Instandhouding huidig bibliotheekaanbod, waarbij we met name inzetten op de jeugd door middel van het programma Bibliotheek op school.	De subsidiëring van de bibliotheek is voortgezet. Dit jaar wordt weer meegewerkt aan het project Boekstartcoach.

5.4 Musea

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Musea en evenementen die betrokken zijn bij lokale historie stimuleren.	De nieuwe structurele subsidieregeling voor onze musea toepassen en na afloop van het jaar evalueren.	De subsidies zijn verstrekt op basis van de nieuwe subsidieregeling. Evaluatie zal vanwege de bijzondere omstandigheden dit jaar lastig worden.

5.6 Media

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Vanuit de rijksoverheid zijn wij verplicht een regionale omroep te bekostigen.	Bekostiging van de, in gezamenlijkheid met omliggende gemeenten aangewezen, regionale omroep met maximaal de van het rijk ontvangen middelen.	Samen met de gemeenten Goes, Reimerswaal en Noord-Beveland bekostigen wij Streekomroep de Bevelanden met maximaal de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Creëren van meer groene speelplekken in een natuurlijke omgeving en het terugbrengen van het aantal speeltoestellen, conform de nota Spelenderwijs.	De speeltuinverenigingen zijn en blijven de belangrijkste partners bij de uitvoering van het speeltuinbeleid. Bij het vervangen van toestellen en/of aanleggen van nieuwe speelplekken, gaat de voorkeur uit naar natuurlijk spelen. Dit doen we in goed overleg met de speeltuinverenigingen.	We onderhouden nauw contact met de speeltuinverenigingen. We stimuleren de ontwikkeling naar natuurlijk spelen. Daarnaast focussen we samen met de verenigingen op kwaliteit boven kwantiteit.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020
Verbreden van de dorpshuisfunctie.	We verstrekken exploitatiesubsidies en adviseren over exploitatie, beheer en onderhoud. Daar waar behoefte is aan het opknappen van een dorpshuis denken we actief mee.	Door de maatregelen in verband met de coronacrisis is er veel contact geweest met besturen en beheerders van de dorpshuizen. Als er behoefte aan was, dachten we mee over beheer en exploitatie. We zijn verder gegaan met de voorbereidingen van de multifunctionele accommodatie in Nieuwdorp, waar het dorpshuis een onderdeel van is. We hebben een akkoord bereikt met het kerkbestuur van de Bethelkerk over de aankoop van de kerk.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020
Wonen, zorg en welzijn: Door innovatieve oplossingen de zorg betaalbaar te houden.	• We geven uitvoering aan het actieplan Beter (T)Huis In Borsele. We zetten in op Dementievriendelijk Borsele, door middel van trainingen, bijeenkomsten en informatiecampagnes. • We zetten vrijwilligers van de Vrijwillige Thuisadministratie in. Deze verlenen hulp aan inwoners bij hun (financiële) administratie en het aanvragen van tegemoetkomingen. • We stimuleren de mogelijkheden van domotica, door de Woon+++ regeling te verbreden met de aspecten levensloopbestendigheid, duurzaamheid en (zorg)thuis technologie. Dit met als doel om langer zelfstandig wonen mogelijk te maken. • We onderzoeken de mogelijkheden voor preventieve huisbezoeken voor inwoners van 75+. • We creëren een sociale ontmoetingsplek in de dorpen voor een brede doelgroep, waarbij we aandacht hebben voor de problematiek van eenzaamheid, dementie en extramuralisering. We zien hier een kans en rol weggelegd voor onze dorpshuizen. • Het zoveel mogelijk op zichzelf of in familieverband laten wonen van mensen die zorg nodig hebben; in plaats van opname in instellingen.	Zowel Dementievriendelijk Borsele als de Vrijwillige thuisadministratie hebben we opgenomen in de reguliere werkzaamheden van ons VrijwilligersHuis. Voor beide activiteiten geldt dat we daar blijvende aandacht aan geven in onze communicatie en tijdens de huisbezoeken. De Borselse woningmarkt, die gepland stond voor 28 maart 2020, hebben we afgelast vanwege de corona-maatregelen. In Oosterschelderegio-verband zijn enkele initiatieven gestart op het gebied van e-Health en domotica, waarbij we inbreng leveren en een vinger aan de pols houden. We hebben besloten om een pilot te starten in Lewedorp met preventieve, informatieve huisbezoeken, gericht op het welzijn van ouderen. Door personele wijzigingen en de coronamaatregelen is het traject voor de sociale ontmoetingsplek nog niet verder vormgegeven. Regelmatig voorzien we mensen van informatie en advies over het plaatsen van een mantelzorgwoning. Wij hebben afspraken gemaakt om het proces en de communicatie hierover te verbeteren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020
Vervoer tussen kernen: We willen de bereikbaarheid van onze 15 kernen op peil houden in het kader van de leefbaarheid en het verdwijnen van voorzieningen. Daartoe zijn goede verbindingen van belang.	We willen proefprojecten, alternatieve vervoersvormen en andere mogelijkheden ontwikkelen met een diversiteit aan partijen. Dat vergt een vernuftige blik op de bestaande (openbaar vervoer) lijnen en middelen. We leggen hierbij een koppeling met het programma Verkeer en openbare ruimte.	De provincie Zeeland onderzoekt met mensen van mobiliteitsaanbieders, onderwijs, zorg, overheden en ondernemers hoe de ontwikkeling van OV naar slimme mobiliteit er uit zou kunnen zien. Via vijf ontwikkelgroepen wordt uitwerking gegeven aan de stappen die we kunnen zetten. In januari 2020 is het verzamelde materiaal gebundeld in de ontwikkelagenda 'Van OV naar Slimme Mobiliteit'.
Het versterken van de talentontwikkeling van onze jongeren.	De jongerenwerker en de Jongerenraad Borsele werken samen aan een passend aanbod voor onze jeugd. Wij faciliteren het jeugd – en jongerenwerk door middel van subsidie en advisering door onze jongerenwerker. Wij stellen een bijdrage beschikbaar om het scoutinggebouw in Heinkenszand op te knappen. Zoals genoemd in het programma, bestuur en veiligheid, willen we met het opstarten van een kinderraad, kinderen bieden dat ze hun talenten ontwikkelen op het terrein van burgerschap en politiek.	De Jongerenraad is er - ondanks de beperkingen door coronamaatregelen - in geslaagd een groot deel van de geplande activiteiten, zoals het trainingsweekend Borsele Draait Door en Spectra in aangepaste vorm uit te voeren. Verder hebben de jongeren tijdens de coronaperiode enkele activiteiten opgezet om kwetsbare ouderen te bereiken. Er is met de scouting een planning opgesteld voor de vervanging van een lokaal en het plaatsen van een noodunit. In het najaar is het team communicatie gestart met het werven van een kinderburgemeester. Er is een flyer ontworpen en een filmpje gemaakt.

Financiële mutaties

Programma Leefbaarheid, onderwijs, cultuur en sport	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Onderwijs achterstandenbeleid	-133.000	10.800	143.800	V
Toezicht openbaar onderwijs	10.000		-10.000	N
Subsidie bibliotheekwerk	-5.000		5.000	V
Muziekschool	5.000		-5.000	N
Sportakkoorden	20.000	20.000	0	-
Lokale culturele voorzieningen	121.000		-121.000	N
Amateuristische Kunstbeoefening	-4.000		4.000	V
Mediabeleid	2.000		-2.000	N
Slag om de Schelde	-10.000		10.000	V
Dorpshuizen	40.000		-40.000	N
Vrijwilligersorganisaties jeugd	10.000		-10.000	N
Opvang peuters	13.400		-13.400	N
Noodopvang kinderen	37.000		-37.000	N
Evenementen/ kermissen		-4.523	-4.523	N
Mutatie reserve (slag om de Schelde)		-2.098	-2.098	N
Totaal Leefbaarheid, onderwijs, cultuur en sport	106.400	24.179	-82.221	V

Onderwijs achterstandenbeleid

De definitieve beschikking van het Rijk voor 2020 is € 10.800 hoger dan geraamd. De rijksmiddelen worden voor het achterstandenbeleid volledig ingezet. Het uitgavenbudget is voor 2020 bepaald op € 316.000. De lastenraming passen we aan op dit niveau.

Toezicht openbaar onderwijs

Voor de afwikkeling van het eigen-risicodragerschap van voormalig personeel ramen we € 10.000.

Subsidie bibliotheekwerk

De bijdrage aan de bibliotheek is € 5.000 lager dan onze raming.

Muziekschool

De bijdrage aan de Zeeuwse Muziekschool is € 5.000 hoger dan onze raming.

Sportakkoorden

In 2020 ontvangen we een rijksbijdrage voor de Regeling specifieke uitkering stimulering sport. Voor hetzelfde bedrag ramen we lasten.

Lokale culturele voorzieningen

We ramen € 121.000 voor de lokale en regionale culturele infrastructuur. Door de coronamaatregelen missen deze organisaties nu ook onder andere inkomsten uit kaartverkoop en horeca, terwijl de vaste lasten zoals huisvesting en beveiliging doorlopen. In de septembercirculaire hebben we dit bedrag van het Rijk ontvangen.

Amateuristische Kunstbeoefening

Alle lasten voor 2020 zijn verantwoord. We kunnen de raming verlagen met € 4.000.

Mediabeleid

De bijdrage voor de regionale omroep is vastgesteld op € 1,32 per huishouden. Voor dit jaar verhogen we de raming met € 2.000.

Slag om de Schelde

De 'Slag om de Schelde' is in beperkte vorm herdacht. We kunnen de raming verlagen met € 10.000. Een deel hiervan (€ 2.098) werd gedekt uit het algemeen weerstandsvermogen en corrigeren we in deze rapportage.

Dorpshuizen

Van rijkswege ontvangen we € 15.000 voor de buurt- en dorpshuizen. We verwachten voor de dorpshuizen in 2020 negatieve exploitatie- resultaten als gevolg van de coronamaatregelen. Hiervoor ramen we € 40.000.

Vrijwilligersorganisaties jeugd

We ramen € 10.000 om lokale vrijwilligersorganisaties te compenseren voor schade als gevolg van de coronamaatregelen. Dit bedrag ontvangen we ook van het Rijk in de septembercirculaire.

Opvang peuters

We ramen € 13.400 voor de opvang van peuters door Kibeo als gevolg van de coronamaatregelen. Dit bedrag ontvangen we ook van het Rijk in de septembercirculaire.

Noodopvang kinderen

We ramen € 37.000 voor de noodopvang van kinderen als gevolg van de coronamaatregelen. Dit bedrag ontvangen we ook van het Rijk in de septembercirculaire.

Evenementen

In 2020 zijn er geen kermissen gehouden. De raming van € 4.523 voor standplaatsen realiseren we dus niet.

Voortgang projecten en investeringen

Omschrijving	Raads- besluit	Restant 1-1-2020	Verleend in 2020	Besteed	Saldo
Onderwijsachterstandenbeleid	13-07-2017	97.491	218.509	153.850	162.150
Cultuur in beeld	06-04-2017	35.237	0	1.875	33.362
Herdenking Slag om de Schelde	07-02-2019	2.098	16.200	7.480	10.818
Dorpshuis Lewedorp	12-12-2019	100.000	0	76.361	23.639
Masterplan Nieuwdorp	05-09-2019	10.996.506	0	5.600	10.990.906
Kunstgrasveld Heinkenszand	25-06-2020	0	543.000	29.400	513.600
Sportakkoorden	05-12-2019	20.000	0	0	20.000
Dorpsbus Ellewoutsdijk	07-11-2019	0	30.000	0	30.000
Scouting Heinkenszand	03-09-2020	0	35.000	350	34.650

Onderwijsachterstandenbeleid

Voor dit beleid ontvangen we een specifieke rijksuitkering en moet hieraan besteed worden. Een restantbedrag op 31 december hevelen we over naar 2021.

Cultuur in beeld

Het restantbudget is beschikbaar voor de uitvoering van de nota "Borsele cultuur in beeld 2017 – 2022".

Herdenking "Slag om de Schelde"

Het restantbedrag kunnen we aframen.

Dorpshuis Lewedorp

De kosten voor de renovatie van de vloer zijn meegevallen. Door de coronacrisis zijn er minder kosten voor het vervoer van leerlingen naar andere locaties. Het sneldrogen van de vloer was niet nodig. We zitten in de afrondende fase en we verwachten nog kleine uitgaven.

Masterplan Nieuwdorp

We hebben al voorbereidende kosten gemaakt en we zijn verplichtingen aangegaan. In de raadsvergadering van 5 november 2020 is besloten tot de aankoop van de Bethelkerk. Er vindt overleg plaats met de eigenaren over een mogelijke aankoop van de voormalige pastorie.

Kunstgrasveld Heinkenszand

We zijn gestart met de realisatie van het kunstgrasveld. In het oude veld zaten kunstvezels verwerkt. Deze moesten eruit gezeefd worden, zodat de grond verwerkt kon worden. Aan de hand van een praktijktest met vertegenwoordigers van de vereniging is een keuze gemaakt voor het soort kunstgrasveld. Inmiddels heeft de gunning plaatsgevonden en is de realisatie in volle gang.

Sportakkoord

Voor de totstandkoming van lokale/regionale sportakkoorden ontvangen gemeenten die een aanvraag hebben ingediend € 20.000. Het genoemde bedrag is het restant van 2019. Ook in 2020 ontvangen we weer € 20.000. De lasten worden verantwoord in het vierde kwartaal. Een restant op 31 december 2020 zullen we overhevelen naar 2021.

Dorpsbus Ellewoutsdijk

Voor de vervanging van de bus is een krediet opgenomen van € 30.000. Zeeland Refinery heeft een eenmalige bijdrage van € 25.000 toegekend. Baten en lasten worden met € 25.000 verhoogd. Het investeringsbedrag komt hiermee op € 55.000. De bus is inmiddels aangeschaft. Een restantkrediet op 31 december 2020 zullen we aframesen.

Scouting Heinkenszand

Dit jaar zal het oude welpen- en kabouterlokaal van de scouting nog gesloopt worden en zullen huurunits geplaatst worden ter vervanging voor een periode van twee jaar. Het restant zullen we overhevelen naar 2021 voor de huur in 2021 en 2022 en het verwijderen van de units in 2022.

Programma Werk en inkomen

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020
We voldoen aan de taakstelling, huisvesting statushouders, die wij vanuit het Rijk opgelegd krijgen.	We zetten in op de integratie van statushouders door met onze lokale netwerken eerder aan te sluiten bij de maatschappelijke begeleiding vanuit Stichting Vluchtelingenwerk.	De gemeente Borsele moet zeventien statushouders huisvesten in 2020. De taakstelling over januari tot en met augustus 2020 is gehaald, wanneer meegeteld wordt dat voor zeven personen (op Bevelands niveau) een woning is toegewezen. De daadwerkelijke huisvesting moet nog plaatsvinden, omdat de begeleiding tijdelijk stil heeft gelegen door de coronamaatregelen.

6.3 Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Inwoners met een laag inkomen stimuleren zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen financiële situatie.	We maken inwoners bewust van de mogelijkheden voor aanvullende inkomensvoorzieningen via de afdeling Werk, Inkomen & Zorg (WIZ) van GR de Bevelanden. Door middel van een stevige poortwachtersfunctie en de inzet van re-integratie trachten we de uitkeringsbestanden te stabiliseren. We zetten in op activiteiten ter voorkoming van armoede en schulden door vroegsignalering van schulden en het stimuleren van een actieve leefstijl om sociaal isolement en ongezonde leefstijl door armoede te voorkomen, dan wel te verminderen. Wij verkennen nieuw beleid voor de uitkeringsgerechtigden in participatieladder 1 en 2 (zorgbestand met een grote afstand tot de arbeidsmarkt).	Via WIZ informeren we de inwoners over de mogelijkheden van alle inkomensregelingen door middel van een speciale folder en door mondelinge voorlichting. In Borsele is het aantal mensen dat is ingestroomd gelijk aan het aantal dat is uitgestroomd. In de laatste vier maanden van 2020 worden meer aanvragen (= toekenningen) verwacht. Dit als gevolg van de corona-crisis en het einde van uitkeringen in het kader van de Werkloosheidswet (WW). We zijn aangesloten bij het Startpunt Geldzaken van het Nibud. We voeren de pilot Vroegsignalering via GR de Bevelanden uit, in samenwerking met partners zoals zorgverzekeraars, Sabewa en Beveland Wonen. Het beleid is met name gericht op zingeving en zinvolle dagbesteding, weliswaar met de focus richting arbeidsmarkt. Via WIZ betrekken we deze doelgroep actief bij maatschappelijke processen, zoals vrijwilligerswerk.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Kinderen mogen niet de dupe worden van de financiële situatie van hun ouders.	We zorgen voor een volledig 'kindpakket' voor kinderen in armoedegezinnen door subsidiëring van partijen die zich richten op voorzieningen voor kinderen. Ook organiseren we lokaal activiteiten waardoor kinderen kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Voorbeelden hiervan zijn: Bons (Borsele Na School; laagdrempelige naschoolse activiteiten), de vakantieregeling voor minima, de stichting Leergeld, het Jeugdfonds Sport & Cultuur, de Kledingbank, de Voedselbank en Kinderkamp Borsele.	We verstrekken subsidie aan de stichting Leergeld Oosterschelderegio. Daarmee kan de stichting kinderen helpen waarvan de ouders niet of onvoldoende financiële middelen hebben om schoolspullen en -activiteiten te betalen. Samen met onder andere het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds hebben zij één website voor het aanvragen van de regeling.

6.4 Begeleide participatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
We leiden onze inwoners toe naar een zo duurzaam en zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie, dan wel maatschappelijke participatie.	We geven uitvoering aan de zogeheten baanafspraken. Dat wil zeggen dat we personen met een arbeidshandicap plaatsen in reguliere banen. Voor de doelgroep jonggehandicapten met arbeidsvermogen hebben we een sluitende aanpak in samenwerking met de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs en het UWV.	Het aantal beschutte werkplekken van 38 personen (in fte's afgerond 32,7) is op één na gehaald door de Bevelandse gemeenten. Het is een doorlopend proces om de zogeheten Wajong-ers via bijvoorbeeld dagbesteding of De Betho aan de slag te laten gaan, afhankelijk van hun capaciteiten en problematiek.

6.5 Arbeidsparticipatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
We begeleiden onze inwoners naar een zo duurzaam en hoog mogelijke arbeidsparticipatie.	Inwoners met een uitkering zijn verplicht om mee te werken aan hun re-integratie. Als zij niet aan deze verplichting voldoen, leggen we hen een maatregel op: een korting op de uitkering. We begeleiden inwoners naar betaald werk en maatschappelijke participatie waarbij we zo nodig een inkomensvoorziening op basis van de Participatiewet bieden. Jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie geven we de mogelijkheid om aan een zogeheten kwalificerend traject deel te nemen (minimaal havo/vwo of mbo-niveau 2). We doen dit in samenwerking met het Regionaal Bureau Leerplicht Oosterschelderegio.	De door- en uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar stage, werkervaringsplaats, opleidingen en part- of fulltimebanen stagneert vanaf maart 2020 door de coronamaatregelen. Daardoor kwamen trajecten stil te liggen. De reguliere ondersteuning bij re-integratie wordt weer opgepakt. In de periode tot en met augustus ligt het aantal plaatsingen van jongeren tot 27 jaar fors hoger dan het opgenomen doel: 89 gerealiseerd versus 60 begroot op Bevelands niveau.

Financiële mutaties

Programma Werk en inkomen	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Uitkering BUIG en Rijksvergoeding	-242.000	265.000	507.000	V
Participatie (integratie-uitkering/ gemeentefonds)/ Betho	186.000	168.900	-17.100	N
Re-integratie en minimabeleid	15.000		-15.000	N
Totaal Werk en inkomen	-41.000	433.900	474.900	V

In onze uitgebreide rapportage Sociaal Domein geven we een gedetailleerde uitwerking van de taakvelden behorend bij dit programma. GR de Bevelanden, afdeling WIZ (Werk, Inkomen & Zorg) zorgt voor de uitvoering van deze taken.

Uitkering BUIG en Rijksvergoeding

Op het onderdeel BUIG (algemene bijstand, IOAW, IOAZ en BBZ) komt de prognose van de lasten € 242.000 lager uit. De lagere lasten houden verband met een verschuiving van € 200.000 naar het programma Zorg, taakveld WMO. De rijksuitkering stijgt met € 265.000.

Participatie (integratie-uitkering)

De rijksvergoeding 2020 is verhoogd met € 168.900. De bijdrage aan de Betho is in 2020 € 186.000 hoger dan de raming voor het opvangen van tekorten op de exploitatie.

Re-integratie en minimabeleid

Op deze onderdelen verhogen we de raming met € 15.000.

Programma Zorg

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
We ondersteunen op participatie gerichte burgerinitiatieven, vrijwilligers en mantelzorg.	Onze welzijnsmedewerkers werken vanuit Borsele Voor Elkaar aan het opbouwen van een stevig sociaal netwerk in de dorpen (doorontwikkeling project Zorgzame Dorpen). We leggen daarbij de nadruk op het betrekken van vrijwilligers en lokale partners zoals ondernemers, thuiszorgorganisaties, huisartsen, verenigingen en dorpshuizen.	Vanuit het VrijwilligersHuis onderhielden de welzijnswerkers de afgelopen periode nauwe contacten met onze sociale netwerken in de dorpen. Ondanks de coronamaatregelen bleven onze vrijwilligers bereid om te ondersteunen waar mogelijk. Ook hadden we onderling goede afstemming over de mogelijkheden voor huisbezoek, signalen van zorg en activiteiten.
Onze (kwetsbare, eenzame) inwoners stimuleren zelf de regie over hun leven te nemen, door vroeg te werken aan een stevig sociaal netwerk in hun eigen omgeving.	We doen dit door onder andere algemene laagdrempelige activiteiten aan te bieden vanuit het VrijwilligersHuis en Borsele Beweegt. We bieden ondersteuning aan vrijwilligers en mantelzorgers. We zetten continu in op het werven van vrijwilligers met behulp van online dienstenplatform Borsele Voor Elkaar.	We maakten een start met de verkenning voor ontmoetingsactiviteiten vanuit de dorpshuizen. We legden de eerste contacten. Door oproepen via sociale media, belrondes en raamposters realiseerden we toch momenten van contact met onze doelgroep en boden we ondersteuning waar mogelijk.
Mensen met een zorg- en hulpbehoefte kunnen zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving blijven wonen.	Samen met betrokken partners geven we inhoudelijk en financieel invulling aan een nieuwe benadering van de welzijnsactiviteiten. Daarbij haken we aan bij ons project Borsele Met Elkaar, waarbij een preventieve aanpak van eenzaamheid en activiteiten voor onze kwetsbare inwoners samenkomen. Dit sluit ook aan bij het actieprogramma Eén Tegen Eenzaamheid zoals door minister Hugo de Jonge is gepresenteerd.	In de week van de eenzaamheid organiseerden we diverse activiteiten. Helaas moesten we enkele activiteiten annuleren door de toename van coronabesmettingen en de daardoor aangescherpte regels.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het vorm geven van de verbinding tussen preventie en zorg door een koppeling te maken van het preventieve Jeugd- en Jongerenwerk met lichte ambulante begeleiding van jongeren.	Onze jongerenwerker levert een positieve bijdrage bij de overgang 18-/18+ naar jongvolwassenheid.	De jeugd-jongerenwerker is sinds deze zomer toegevoegd aan het brede toegangsteam jeugd, waardoor er goed zicht is op de aard en de problematiek van de jeugdige. Waar mogelijk wordt de jeugd-jongerenwerker ingezet voor kortdurende begeleiding van jongeren, waarbij we inschatten dat deze casussen kunnen worden opgepakt in het voorliggende veld.
Een breed opgezet aanbod en systeem waarmee we in een vroeg stadium in hulpvragen kunnen voorzien om inzet van dure zorg te voorkomen.	We zetten in op bekendheid van de algemene (preventieve) voorzieningen en investeren in een breed netwerk met onze zorgpartners en vrijwilligers, waardoor formele en informele zorg goed op elkaar kunnen aansluiten. Signalering, samenwerking en doorverwijzing binnen verschillende werkvelden in het Sociaal domein worden daardoor steeds meer vanzelfsprekend.	Via ons Centrum voor Jeugd en Gezin hebben we onze voorliggende voorzieningen in kaart gebracht. Dit is in de vorm van een boekje bij onze zorgaanbieders en ketenpartners onder aandacht gebracht.
Veilige kinderopvang en peutergroepen waar kwaliteit voorop staat en kinderen zich kunnen ontwikkelen.	Wij dragen zorg voor het toezicht op alle locaties voor kinderopvang (inclusief peutergroepen). Dit doen we in goede samenwerking met de GGD.	Dit is een continu proces.
Kinderen tussen twee en vier jaar voorbereiden op de basisschool. Bij de peutergroepen leren kinderen omgaan met leeftijdsgenootjes en is er volop materiaal om nieuwe dingen te ontdekken.	Wij subsidiëren de peutergroepen, zodat ieder kind kan deelnemen en zich kan ontwikkelen.	We subsidiëren de peutergroepen bij drie verschillende aanbieders, zodat ieder kind kan deelnemen en zich kan ontwikkelen.

6.2 Wijkteams

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Centrum Jeugd en Gezin: wij willen een passende zorgstructuur die aansluit op de behoefte om passende zorg te leveren.	We breiden onze zorgstructuur uit met een nieuw op te zetten MDO (Multidisciplinair) Preventieoverleg Jeugd . Dit doen we samen met jeugdpolitie, jeugd jongerenwerker, leerplichtambtenaar en jeugdgezondheidszorg (JGZ).	In juni 2020 heeft, na een viertal bijeenkomsten, een eerste evaluatie plaatsgevonden. Alle partijen ervaren dat het overleg een waardevolle bijdrage levert om de jongeren in een vroeg stadium op gepaste wijze te kunnen ondersteunen.
Preventie jeugd: wij willen voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen en er een doorlopende lijn ontstaat voor jongeren die 18 jaar worden.	Vanuit het beleidsplan jongvolwassenen sturen we alle 17-jarigen een felicitatiekaart met verwijzing naar relevante informatie voor hun toekomst. Wij maken afspraken met zorgaanbieders over het maken van een toekomstplan samen met de jongeren.	In de beleidsnota Jongvolwassenen zijn acht actiepunten opgenomen om een soepele overgang van 18- naar volwassenheid te vergroten. Sinds september 2019 zijn er 341 kaarten verstuurd aan 17-jarigen, om hen te attenderen op (en op verzoek te ondersteunen bij) de aankomende wijzingen die gepaard gaan met de overgang naar volwassenheid. Tot oktober 2020 zijn er dertig jeugdigen aangeschreven die ook Jeugdzorg ontvangen. De jeugd- en jongerenwerker heeft de betrokken hulpverlener(s) actief benaderd om hen te wijzen op het belang van een toekomstplan en heeft waar nodig ondersteund bij het opstellen hiervan.
Wij willen graag in een vroeg stadium aansluiten bij de leefwereld van jonge gezinnen.	Wij gaan samen met de kinderopvang en JGZ in gesprek om te kijken waar een mogelijke rol ligt om onze opvoedcoaches al in een vroeg stadium te betrekken bij signalen dat er ondersteuning in het gezin nodig is.	Bij dit actiepunt sluiten we aan bij het nieuw op te stellen lokaal beleidsplan onderwijs achterstandsbeleid. Intern heeft een eerste verkenning plaatsgevonden hoe we hier in gezamenlijkheid (overkoepelende beleidsvelden) in kunnen optrekken. Dit punt is ook opgenomen in het actieplan sociaal domein 2020-2023.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Door materiële en immateriële voorzieningen zijn inwoners met fysieke beperkingen beter in staat om deel te nemen aan de samenleving.	We bieden maatwerk door de mogelijkheden in de directe omgeving van de hulpvrager zo goed mogelijk te benutten. We garanderen keuzemogelijkheid, bijvoorbeeld door middel van PGB.	We onderzochten de mogelijkheid voor een integrale intake voor complexe zorgvragen, in samenwerking met de vijf Bevelandse gemeenten en GR de Bevelanden WIZ. Alle vijf gemeenten doen mee met deze ontwikkeling. Het VN-verdrag Handicap verplicht gemeenten een lokale inclusie-agenda op te stellen. Wij hebben in kaart gebracht op welke wijze wij nu aandacht besteden aan inclusie. Daarnaast vindt er regionale afstemming plaats over dit thema.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Door innovatieve oplossingen maken we de zorg betaalbaar.	We stimuleren de mogelijkheden van domotica. We willen daartoe de Woon+++regeling verbreden. We geven uitvoering aan het actieplan Beter (T)Huis In Borsele. Daarbij geven we voorrang aan projecten zoals Dementievriendelijk Borsele, de Vrijwilligers Thuis Administratie etc. We beperken het beroep op de maatwerkvoorzieningen door het ontwikkelen en aanbieden van algemene en collectieve voorzieningen.	Vanuit het SWVO is een werkgroep gestart om concrete onderwerpen op het gebied van digitale zorgverlening uit te werken. Dit is ook onderwerp voor uitwerking van de contractafspraken met onze zorgaanbieders en als zodanig met ze besproken tijdens het regulier overleg met de contractpartners. Met onze grootste zorgaanbieder zijn we bezig met het opzetten van de indicatieloze dagbesteding in combinatie met welzijnsactiviteiten. De coronacrisis zorgde helaas voor vertraging in de ontwikkeling daarvan. Ook is de pilot Welzijn op recept gestart, waarbij de huisarts de patiënt doorverwijst naar een welzijnsmedewerker in het VrijwilligersHuis. Dit om ondersteuning vanuit voorliggende voorzieningen te kunnen bieden.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Voor iedere inwoner met (dreigende) financiële problemen hebben we een passend aanbod voor het voorkomen, verminderen of oplossen van schulden.	In het project Vroeg signalering schulden bij GR de Bevelanden WIZ werken we samen met partners zoals zorgverzekeraars, energiemaatschappijen, woningcorporaties en Sabewa. Om schulden te voorkomen geven we iedere nieuwe uitkeringsgerechtigde een budgetadvies. Daarnaast zetten we in op preventie om ook op die wijze schulden te voorkomen. We leiden bijvoorbeeld vrijwilligers op om (kwetsbare) mensen te helpen met hun financiële administratie ter voorkoming van schulden. Voor inwoners met schulden zoeken we door middel van maatwerk naar een passende oplossing.	Het project Vroeg signalering schulden is verder vormgegeven en is succesvol. Afspraken met de genoemde partners zijn gemaakt. Een voorstel om vroegsignalering structureel in te bedden met de daarbij behorende formatie is door GR de Bevelanden WIZ aangeboden aan de lokale gemeenten.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland Toegang jeugdhulp: We willen in Borsele een integrale, adequate en kwalitatief goede jeugdhulp bieden door specialistische voorzieningen in Zeeland beschikbaar houden.	We gaan onze toegangsmedewerkers coachen/trainen om te anticiperen op het nieuwe inkoopbeleid jeugd. We sluiten aan bij de provinciale ontwikkeling om gezamenlijk een toegang op te zetten voor de meeste complexe casussen.	We zijn deze zomer gestart met de herinrichting van onze toegangstaken binnen het toegangsteam Jeugd. De diverse percelen binnen het nieuwe inkoopbeleid zijn, samen met onze visie op normalisering, ingebed in de wekelijkse casusbesprekingen binnen dit team. Provinciaal is voor de 300 meest complexe casussen een werkwijze ontwikkeld waarbij deze casussen integraal worden aangepakt.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Inwoners met psychische en/of psychosociale problemen krijgen daar waar mogelijk ondersteuning en zorg in de eigen omgeving.	Met ambulante zorg (begeleid wonen) bieden we inwoners met psychische en/of psycho-sociale problemen de mogelijkheid om zo lang mogelijk in de eigen omgeving te blijven wonen. We pakken lokaal op wat lokaal kan en werken samen op Zeeuws niveau waar nodig. We onderzoeken de mogelijkheden voor beschermt wonen in samenwerking met de woningcoöperatie. We ontwikkelen de actiepunten uit het Plan van aanpak verwarde personen. We werken met een nieuw op te zetten OGGZ-netwerk om met de juiste partners aan tafel casussen te kunnen afstemmen.	Zeeuws-breed bereiden wij ons voor op de decentralisatie van Beschermd Wonen naar de lokale gemeenten. Daarvoor zijn preventie-afspraken gemaakt, die zijn verwoord in de preventienotitie Beschermd Wonen. Ook wordt de toegang tot Beschermd Wonen anders vormgegeven. Met de Oosterschelderegio starten we met 'Team thuis' voor een succesvolle uitstroom uit Beschermd Wonen naar regulier wonen met ambulante begeleiding. Het OGGZ-netwerk is opgezet voor casuoverleg met multiproblematiek waar veiligheid, overlast en GGZ-problematiek vaak een rol spelen.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Huiselijk Geweld en Kindermishandeling: huiselijk geweld en kindermishandeling terug dringen en duurzaam oplossen.	We stellen beleid op hoe we binnen de gemeente verder vorm geven aan het uitrollen van de Wet verscherpte meldcode en stellen hierbij een eigen afwegingskader vast. We evalueren samen met Veilig Thuis onze samenwerkingsafspraken.	Wegens capaciteitsgebrek en het stopzetten van alle nieuwe beleidsontwikkelingen is dit beleid nog niet vastgesteld. De uitvoerende medewerkers zijn wel allen op de hoogte van deze verscherpte meldcode en we handelen in de praktijk volgens de richtlijnen van het Rijk. De samenwerkingsafspraken zijn geëvalueerd en we nemen deze mee in een provinciale aanpak.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Uitvoering geven aan landelijk programma "Geweld hoort nergens thuis".	We geven in gezamenlijkheid met andere gemeenten uitvoering aan diverse acties zoals omschreven in de regiovisie: " Voor een toekomst zonder Geweld".	Vanuit de regiovisie is na evaluatie van de samenwerkingsovereenkomsten met Veilig Thuis een voorzet gedaan voor nieuwe afspraken. Verder is de regiekaart rondom veiligheidsafspraken geïmplementeerd.
Wachlijsten: we voorkomen dat kinderen te lang op passende hulp moeten wachten.	De procescoördinatoren en de Gecertificeerde Instellingen (GI's) maken samenwerkingsafspraken en houden toezicht en zo nodig bieden ze noodoplossingen binnen de mogelijkheden van de wet.	Binnen de gemeente Borsele bestaat, in de vorm van een pilot, nauwe samenwerking tussen de medewerkers van Intervence, de gemeente en het maatschappelijk werk. Hierdoor kunnen we goed toezicht houden op casussen die mogelijk tussen wal en schip zouden belanden. Waar mogelijk worden deze casussen binnen de pilot opgepakt.

7.1 Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het bevorderen van de algemene gezondheidstoestand van de bevolking.	• De GGD Zeeland geeft uitvoering aan de wettelijke taak op gebied van de uitvoering van preventief gezondheidsbeleid van gemeenten, zoals beschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). • De (beleidsmatige) programmabegroting 2019 sluit aan bij de ontwikkelingen in het sociaal domein en de transformatie die hier nog steeds gaande is. Samen met andere gemeenten en partnerinstellingen geven we hieraan verder invulling. Het traject Zeeuwse Samenwerking Sociaal Domein is daarbij richtinggevend. • Verder voeren wij de regionale paragraaf gezondheidsbeleid uit en voor onze lokale preventieve activiteiten geven we uitvoering aan de lokale paragraaf sociaal domein. • Wij stimuleren dat professionals zo veel als mogelijk lokaal de aansluiting zoeken en preventief werken. Samen met de GGD kijken we hoe we dit in 2020 verder kunnen uitrollen zodat er een nog betere aansluiting plaatsvindt binnen onze lokale toegang.	De bestrijding van corona heeft gezorgd voor flinke opschaling van het team infectieziektebestrijding. Een aantal andere activiteiten heeft noodgedwongen een tijd stilgelegen, zoals reizigersvaccinaties, hygiëne-inspecties in zorginstellingen en inspecties kinderopvang. Inmiddels zijn de meeste van deze activiteiten – al dan niet in aangepaste vorm – weer opgestart. Het rijksvaccinatieprogramma is conform het schema uitgevoerd. Op verzoek van de gemeenten heeft de GGD Zeeland Veilig Thuis weer in een apart programma ondergebracht. Dit betekent dat de Programmabegroting 2021-2024 is opgebouwd rond de drie programma's: Publieke gezondheid, Veilig Thuis en de Inkoop Jeugdhulp Zeeland. We hebben hiermee een kwalitatief goed inhoudelijk en financieel instrument voor de uitvoering van de activiteiten van de GGD. De Jongerenraad is gevraagd actief mee te denken over het huidige beleid rondom preventie van genot-middelen. Hun aanbevelingen zijn tot uitvoering gebracht en/of zijn meegenomen in de bijsturing van het provinciale beleid.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
		Sportverenigingen zijn actief benaderd om hen te helpen de NIX18-boodschap te verspreiden. De supermarkten zijn vanwege het positieve resultaat bij het naleefonderzoek in het zonnetje gezet. Onder de koepel Zeeland Zonder Zelfmoord werken we aan suïcidepreventie, onder andere door zorgprofessionals te informeren over dit thema. Voor gezond gewicht zijn we bezig om de mogelijkheden te onderzoeken of we zogeheten JOGG-gemeente kunnen worden. JOGG staat voor Jongeren op Gezond Gewicht. Of beter: Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst, wat tegenwoordig hun slogan is. JOGG is een van de acties uit de nota Sociaal Domein, vallend onder actiepunt 17 Gezond Gewicht. Op regelmatige basis organiseren we themabijeenkomsten voor onze JGZ-professionals en maatschappelijk werkers om de samenwerking en de deskundigheid op het gebied van de jeugdzorg te vergroten. Eén van de leden van het team is direct gekoppeld aan het toegangsteam Jeugd, waarbij we de verbinding met het voorliggende veld nog beter kunnen vormgeven.

Financiële mutaties

Programma Zorg	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Jeugdzorg (integratie-uitkering/ gemeentefonds)		21.700	21.700	V
Samenkracht en burgerparticipatie	-32.000	-32.000	0	-
Wijkteams	-192.000		192.000	V
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	200.000		-200.000	N
Maatwerkdienstverlening 18+	521.000		-521.000	N
Maatwerkdienstverlening 18-	1.263.000		-1.263.000	N
Geëscaleerde zorg 18+	-7.000		7.000	V
Geëscaleerde zorg 18-	253.000		-253.000	N
Gezondheidszorg	-70.000		70.000	V
Mutatie reserve weerstandsvermogen	-1.200.000		1.200.000	V
Totaal Zorg	736.000	-10.300	-746.300	N

In onze uitgebreide rapportage Sociaal Domein geven we een gedetailleerde uitwerking van de taakvelden behorend bij dit programma.

Jeugdzorg

Een klein deel van de integratie-uitkering Jeugdzorg is nog in stand gebleven en is door het rijk verhoogd met € 21.700, ter compensatie van de extra lasten op het taakveld Maatwerkdienstverlening 18-.

Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ)

Zoals vermeld in het raadsvoorstel over de 3^e begrotingswijziging 2020 van de GGD, onderdeel IJZ bedraagt het totale nadeel € 1.500.000. Hiervan wordt € 1.200.000 gedekt uit het algemeen weerstandsvermogen.

Werk, Inkomen en Zorg

Op het programma Werk en Inkomen maakten we melding van de verschuiving van de raming voor GR de Bevelanden met € 200.000 naar het programma Zorg.

Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio

De kosten van huishoudelijke hulp stegen met € 145.000 als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en de groeiende groep ouderen. De kosten van maatwerkdienstverlening 18+ stijgen naar verwachting met € 30.000 als gevolg van het wegwerken van achterstanden in administratieve werkzaamheden bij zorgaanbieders en bij de toegang tot de WMO.

Actieplan Sociaal Domein

In ons actieplan hadden we voor 2020 een te verwachten besparing opgenomen van € 130.000. Dit hebben we niet kunnen effectueren. Het coronavirus heeft een grote invloed op de uitvoering van onze taken en op de voortgang van ons actieplan. Een aantal acties zijn vertraagd.

De investeringen voor het actieplan waren voor 2020 begroot op € 285.000. Deze lasten worden gedekt uit de reserve IBP (Inter Bestuurlijk Programma). In 2020 doen we een beroep op deze reserve voor € 80.000 voor de lasten van drie jeugd-en gezinsprofessionals als uitwerking van één van de onderdelen van het actieplan.

Programma Milieu

7.2 Riolering

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020
Doelmatige inzameling en transport van afvalwater.	Goed onderhouden van de riolering zoals is aangegeven in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 (GRP). Scheiding van de afvalwaterstromen, schoon en vuilwater. Rioolvreemd water op de riolering zoals drainagewater verminderen tot maximaal 10%. Streven naar 2% minder energieverbruik voor de gemalen en drukrioleringen per jaar. Bij extreme neerslag water bovengronds bergen en afvoeren.	De reiniging en inspectie in de wijken Barbestein en Watervliet in Heinkenszand is afgerond. De inspecties geven informatie over foute aansluitingen en gebreken aan de riolering. Voor de reparatie wordt een uitvoeringsplan gemaakt.
Verder klimaatbestendig maken van de openbare ruimte waarbij waterschade zoveel mogelijk voorkomen wordt.	• Samen met het waterschap locaties onderzoeken waar mogelijk wateroverlast op kan treden en onderzoek doen naar plaatsen voor (zoet)waterbuffering. • Maatregelen Fortrapastraat, Midden- en Schoolstraat in 's-Gravenpolder. • Aanpassingen aan de riolering in de Deken Tomaslaan 's-Heerenhoek, Ovezandseweg in Oudelande en de Strandloperstraat in Heinkenszand. • Verdere communicatie met de bewoners over het verder klimaatbestendig maken van tuinen door het aanbrengen van ontlastputjes, water- berging en de inrichting van tuinen.	Werkzaamheden in de Middenstraat en de Fortrapastraat in 's-Gravenpolder en de Noord- en Zuidstraat zijn aanbesteed. De aanpassingen in de Strandloperstraat in Heinkenszand en de Tomaslaan in 's-Heerenhoek zijn afgerond. Het reliningbestek vrijvervalriolering is gereed en wordt 25 november aanbesteed. De communicatie over de klimaatsverandering e.d. vindt hoofdzakelijk plaats via sociale media.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020
Schoon oppervlaktewater, grondwater en een schone waterbodembodem.	Maatregelen aangegeven in het GRP, zoals baggeren van waterbodems en controle op foute rioolaansluitingen.	De waterbodems in Baarsdorp, 's-Heer Abtskerke en Nisse zijn gebaggerd. In het Langeweegje is een nieuwe aansluiting van regenwater op de drukriolering getraceerd. Actie wordt ondernomen om dit te corrigeren.
Een kostendekkend tarief voor de rioolheffing.	Vanaf 2020 wordt de heffing zoals in de kadernota 2020-2023 aangegeven in stappen verhoogd tot 100% kostendekking. Hier bovenop komt een inflatiecorrectie van 1,5%.	In het kerntakenonderzoek is de optie aangegeven om versneld naar een kostendekkend niveau van 100% te gaan.

7.3 Afval

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Voldoen aan de doelstelling van het uitvoeringsprogramma Van afval naar Grondstof-huishoudelijk Afval (VANG-HHA) van 100 kg restafval per inwoner per jaar.	Per 1 januari 2020 worden plastic en drankkartons gelijktijdig met de restcontainer opgehaald. Via het nascheidingsproces worden het plastic en de drankkartons verder uitgesorteerd. Dit heeft een positieve invloed op het op te halen aantal kilo's per inwoner per jaar. De GFT-campagne, al gestart in 2019, zetten we voort in 2020. Het doel van de campagne is het terugdringen van het percentage GFT-afval in de restcontainer.	De GFT-campagne (gestart in 2019) is dit jaar voornamelijk digitaal voortgezet en ook in de Bevelandse Bode is er aandacht aan besteed. In OLAZ-verband is er ook aandacht voor de gft-problematiek. Ook is er een informatiefilm gemaakt wat er gebeurt met ons gft-afval (www.olazzeeland.nl). In november krijgen we de resultaten van de sorteeraanlyse. Hierin kunnen we dan ook de effecten zien van de gewijzigde inzamelmethode.

7.4 Milieubeheer

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Uitvoering duurzaamheidsvisie.	Met behulp van een uitvoeringsplan (vaststelling 2020) geven we uitvoering aan de duurzaamheidsvisie. Binnen de vier transitielijnen (Groen&Fruitig, Puur &Samen, Schoon en Circulair en Fris&Energiek) voeren we projecten uit en ontwikkelen we plannen zoals een actieplan klimaatadaptatie (2020), een actieplan richting een energieneutrale eigen organisatie (2020), een routekaart energieneutrale gemeente (2020/2021) et cetera. Tegelijkertijd blijven we bestaande initiatieven in het kader van bijvoorbeeld de boomfeestdag, de activiteiten in het kader van de Schone Schelde, B-2030, en dergelijke ontwikkelen.	We geven gedeeltelijk uitvoering aan de duurzaamheidsvisie. Heel wat projecten op het vlak van biodiversiteit, energietransitie en klimaat worden opgepakt, maar nog niet volledig volgens de doelstelling van de duurzaamheidsvisie. Dit komt onder andere omdat de geraamde budgetten niet beschikbaar zijn. Dit najaar zullen wij een voorstel doen voor het bijstellen van de doelstellingen van de duurzaamheidsvisie in relatie tot de beschikbaar gestelde budgetten. We hebben inmiddels ook een start gemaakt met de ontwikkeling van de Transitievisie warmte. Dit pakken we gedeeltelijk samen met de andere Zeeuwse gemeenten op.
Sanering asbestdaken.	Ingezet wordt op het verder asbestvrij maken van de kernen. Hierbij wordt uitvoering gegeven aan de Subsidieregeling ‘Asbest van het Dak 2016’. Deze regeling zullen wij onder de aandacht blijven brengen en inwoners stimuleren gebruik te maken van de regeling. In 2020 zullen wij onze regeling evalueren, dit mede in relatie met de ontwikkelingen in de landelijke wet- en regelgeving.	We geven nog steeds uitvoering aan de regeling. Inwoners die zelf informeren naar de regels en mogelijkheden over asbestdaken wijzen wij op onze subsidieregeling. Zo informeren wij indieners van sloopmeldingen actief over de subsidieregeling. Inmiddels is met behulp van de regeling de sanering van ruim 40.000 m2 asbest ondersteund.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Bodembeleid.	We evalueren de Nota Bodembeheer, de bodemkwaliteitskaart en de Nota duurzaam bodembeleid. In 2020 zullen we deze, in samenhang met de omgevingswet, actualiseren.	De Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart zijn geëvalueerd. Onder de Omgevingswet zullen deze worden geactualiseerd. De Nota duurzaam bodembeleid moet nog geëvalueerd worden en geactualiseerd onder de Omgevingswet. De Bodemkwaliteitskaart PFAS Bevelanden en Tholen is vastgesteld door het college.
Een proactieve uitvoering van de Wet natuurbescherming.	In Nieuwdorp voeren we een pilotproject proactieve soortenbescherming uit. We stellen voor Nieuwdorp een natuurwaardenkaart en/of soortenmanagementplan op. Hiermee voorkomen we dat voor ieder individueel initiatief/project een aparte ontheffing (in het kader van natuurwetgeving) moet worden aangevraagd, wat tot extra kosten leidt. Bij een positieve evaluatie van de pilot in Nieuwdorp overwegen we dit ook in andere dorpen door te voeren.	We hebben het veldonderzoek naar de beschermde soorten laten uitvoeren. Het veldonderzoek is klaar op het wildcamera-onderzoek na. Dit camera-onderzoek wordt dit najaar afgerond. We starten binnenkort met het opstellen van het soortenmanagementplan.
Biodiversiteit & klimaatadaptatie.	We geven verder uitvoering aan het verbeteren van de biodiversiteit. In samenhang met het te ontwikkelen beleid en projecten over klimaatadaptatie (waaronder actieplan klimaatadaptatie). Wij borgen structureel maatregelen in de groenstructuurplannen en de daaruit voortvloeiende dorpsplannen. Aanvullend geven wij uitvoering aan de gerelateerde projecten in de duurzaamheidsvisie (hoofdstuk groen & fruitig).	Zeeuwsbreed wordt gewerkt aan de klimaatadaptatiestrategie Zeeland. Deze wordt vóór de zomer van 2021 ter vaststelling aan uw raad aangeboden. Hierin worden regionale ambities en acties verwoord. Aanvullend op deze strategie maken we voor Borsele een lokale doorvertaling, gereed in de zomer van 2021. Structureel geven we uitvoering aan het verbeteren van de biodiversiteit en klimaatveranderingen binnen diverse projecten. Dit is deels geborgd in het groenstructuurplan en de projecten uit het hoofdstuk Groen & fruitig van de duurzaamheidsvisie.

Financiële mutaties

Programma Milieu	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Inzameling huisvuil / Milieustraat	40.000	0	-40.000	N
Inzameling kunststoffen		15.100	15.100	V
Vrijverval riolering	100.000		-100.000	N
Voorziening riolering	-80.000		80.000	V
Bijdrage Sabewa Zeeland	-20.000		20.000	V
Rioolgemalen	55.000		-55.000	N
Voorziening riolering	-55.000		55.000	V
Riolering huisaansluitingen	16.000	16.000	0	-
Energietransitie		20.700	20.700	V
Mutatie reserves		-20.700	-20.700	N
Regionale samenwerking milieu / RUD 2019	-27.000	0	27.000	V
Totaal Milieu	29.000	31.100	2.100	V

Inzameling huisvuil/ Milieustraat

De Milieustraat heeft in 2020 extra lasten door het coronavirus en berekent deze door aan de gemeenten.

Inzameling kunststoffen

Van het OLAZ ontvingen we de eindafrekening tot en met 2019 van de vermarkting van kunststoffen. Voor deze bate ramen we € 15.100.

Riolering en rioolgemalen

Het klein onderhoud aan de riolering en rioolgemalen mag niet rechtstreeks verantwoord worden op de voorziening. Deze lasten staan nu in onze exploitatie en voor hetzelfde bedrag verlagen we de dotatie aan de voorziening. Een deel van de extra lasten (€ 20.000) dekken we uit de lagere bijdrage aan Sabewa Zeeland.

Bijdrage Sabewa

Op basis van de begroting en rapportages van Sabewa Zeeland blijven de lasten beneden de raming en kunnen we de raming met € 20.000 verlagen en inzetten voor klein onderhoud aan de riolering.

Riolering huisaansluitingen

In 2020 zijn er meer huisaansluitingen op de riolering gemaakt dan voorzien. De lasten worden doorberekend aan de opdrachtgevers. We verhogen nu zowel de lasten als de baten met € 16.000.

Energietransitie

Van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland ontvangen we € 20.700 in de regeling Extern Advies Warmtetransitie. In een Transitievisie Warmte beschrijven gemeenten hoe zij hun wijken aardgasvrij willen maken. Voor het opstellen en uitwerken van deze visie is behoefte aan specifieke technisch-economische kennis. Voor de lasten is € 40.000 begroot ten laste van de Reserve InterBestuurlijkProgramma. Door deze nieuwe bate kan de beschikking over de reserve verlaagd worden met € 20.700.

Regionale samenwerking milieu/ RUD

De vaststelling van de jaarrekening 2019 van de Regionale Uitvoeringsdienst heeft geresulteerd in een afrekening met de deelnemers. Wij kunnen nu een bate ramen van € 27.000.

Voortgang projecten en investeringen

Omschrijving	Raads- besluit	Restant 1-1-2020	Verleend in 2020	Besteed	Saldo
Werken voorkoming wateroverlast Borssele	06-09-2018	37.595	0	37.595	0
Werken voorkoming wateroverlast 's-Gravenpolder	06-09-2018	92.796	0	0	92.796
Asbestsanering	02-06-2016	142.906	0	6.965	135.941
RHEDCOOP energieneutraliteit	04-10-2018	98.918	0	41.011	57.907
Transitievise warmte	04-06-2020	0	40.000	0	40.000

Werken voorkoming wateroverlast Borssele

De werkzaamheden in Borssele zijn afgerond.

Werken voorkoming wateroverlast 's-Gravenpolder

De werkzaamheden in de Schoolstraat schuiven we door naar 2021.

Asbestsanering

In 2020 zijn tot nu toe 18 subsidieverzoeken behandeld en uitbetaald. Het restantbedrag op 31 december 2020 hevelen we over naar 2021.

RHEDCOOP energieneutraliteit

Er zijn diverse gesprekken met werkgroepen Duurzaamheid gevoerd in 's-Heer Abtskerke, Baarland, Borssele, Driewegen, Oudelande en Hoedekenskerke over het maken van een routekaart voor een energieneutraal dorp. De routekaarten krijgen geleidelijk aan vorm en deze worden in de loop van 2021 in samenhang met de transitievise warmte afgerond. Het project zal nog doorlopen tot eind 2021.

Transitievise warmte

Het bedrag is beschikbaar voor het opstellen van de transitievise warmte. Een restantbedrag op 31 december zullen we overhevelen naar 2021.

Programma Ruimtelijke ontwikkeling

8.1 Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Opstellen Omgevingsvisie.	De huidige structuurvisie Borsele 2015-2020 heeft een looptijd tot en met 2020. Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Op basis van deze wet zijn wij verplicht een Omgevingsvisie op te stellen. Dit zal in 2020 zijn beslag krijgen. Vaststelling door de gemeenteraad zal na inwerkingtreding van de omgevingswet plaatsvinden.	We nemen als gemeente een extern bureau in de arm om een omgevingsvisie op te stellen. Voordat een keuze voor een extern bureau kan worden gemaakt, zullen dus eerst offertes worden opgevraagd. Hier wordt op dit moment aan gewerkt. Wanneer een bureau opdracht heeft gekregen, zal in overleg met het bureau het verdere proces om te komen tot een omgevingsvisie worden bepaald. Dit proces zal in 2021 zijn beslag krijgen. Overigens is de Omgevingswet uitgesteld tot 1 januari 2022.
Programma 2030 Demografie en leefbaarheid.	In 2020 vinden in 's-Gravenpolder en Kwadendamme de eerste B-2030-bijeenkomsten plaats. In Lewedorp, Driewegen, 's-Heer Abtskerke, Borssele en 's-Heerenhoek vinden de tweede, derde of borgingsbijeenkomsten plaats. Intern houden we workshops en trainingen in het kader van B-2030.	Vanwege de coronamaatregelen hebben de geplande bijeenkomsten geen doorgang kunnen vinden.
Behouden en versterken van cultureel erfgoed.	Door samenwerking met bewoners en andere partijen kan de gemeente zich verder richten op het behoud en herstel van het erfgoed. Het ingezette beleid zetten we voort. Bij het uitstromen van rijksmonumenten uit de rijkssubsidieregeling faciliteren wij het instromen van die rijksmonumenten voor een nieuwe planperiode. Verder treden wij faciliterend op bij diverse subsidietrajecten, restauraties enz. van erfgoed.	Voor komend jaar gaan we ervan uit dat de Open-Monumentendag in 2021 weer doorgang kan vinden. In samenwerking met Erfgoed Zeeland wordt er eind van dit jaar een start gemaakt met de Kerkenvisie. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het vaststellen van de agenda Wonen in de Bevelanden 2025.	In 2020 herzien we de agenda Wonen in de Bevelanden. In dat kader worden ook nieuwe regionale woningmarktafspraken gemaakt.	In 2020 zijn de Regionale Woningmarktafspraken De Bevelanden 2020-2030 tot stand gekomen.
Toezicht op de aanleg van Zuid-West 380 kV west.	In 2020 gaat TenneT starten met de uitvoering van het project Zuid-West 380 kV west. Wij houden toezicht op deze aanleg. De uitvoering zal meerdere jaren in beslag nemen.	Eind juli 2020 is door TenneT gestart met het werk. Vanaf 1 augustus vindt er tweewekelijks een bouwoverleg plaats gedurende de looptijd van de realisatie van het project. De gemeente is één van de deelnemers aan dit overleg. Vanaf 1 oktober zijn de werkzaamheden in het veld gestart. Vanaf dan zullen er ook frequent controleberekeningen en -bezoeken gedaan worden.
Toezicht op de aanleg van een 150 kV verbinding Ellewoutsdijk-Goes.	De aanleg van de verbinding wacht op de behandeling van de tegen het bestemmingsplan ingestelde beroepen. Deze wordt in 2020 verwacht.	Op 28 juli 2020 heeft de behandeling van de beroepen bij de Raad van State plaatsgevonden. De Afdeling heeft aangegeven dat de termijn voor het doen van een uitspraak in deze zaak wederom is verlengd, omdat de zaak nadere studie vraagt.
Het opstellen van een woonvisie.	In 2020 ronden we de Borselse Woonvisie af. Als basis hiervoor zal de in 2019 vastgestelde 'Regionale Woonvisie De Bevelanden'dienen.	Door de ontwikkelingen rondom corona en de kerntakendiscussie wordt in het najaar van 2020 een start gemaakt met de Borselse Woonvisie.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Goede woonomgeving rondom het Sloegebied.	Sloerandbeleid algemeen: bijdragen leveren aan de leefbaarheid van (de dorpen in) de Sloerandzone, onder andere door inzet van de Sloerandreserve voor in dat gebied wenselijke voorzieningen. Een deel van deze reserve wordt ingezet in het kader van het masterplan Nieuwdorp. Groenproject 't Sloe: ontwikkeling van ca. 200 ha multifunctioneel bos in een zoekgebied van ca. 280 ha.. De planning is in 2020 ca. 6,5 ha definitief te verwerven. Indien zich meer gelegenheid tot verwerving aandient, zetten wij deze mogelijkheid in.	We hebben frequent overleg gevoerd met de dorpsraad Borssele, TenneT en Natuurmonumenten over extra compensatie voor aantasting van de bossen. Daarnaast is er een afzonderlijk bestuurlijk overleg met TenneT en het Ministerie van EZK over de druk die de diverse "TenneT-projecten" met zich meebrengen voor de bevolking in de Sloerand.
Toezicht op uitvoering aan het omgevingsplan Buitengebied.	Het omgevingsplan ligt nog voor beroep bij de Raad van State. Behandeling van de beroepen wordt voor 2020 voorzien. Het plan is al wel in werking getreden. Op basis hiervan kan het buitengebied verder ontwikkeld worden.	Op 28 juli 2020 heeft de behandeling van de beroepen bij de Raad van State plaatsgevonden. De Afdeling heeft aangegeven dat de termijn voor het doen van een uitspraak in deze zaak wederom is verlengd, omdat de zaak nadere studie vraagt.
Beschikbaarheid van een duurzame parkeergelegenheid voor vrachtwagens.	Medewerking verlenen aan een Central Gate met innovatieve faciliteiten voor vrachtwagens en chauffeurs.	Wij zijn nog in afwachting van het verzoek van North Seaport tot planologische medewerking.
Toezicht op (verdere) invulling van het (bestemmingsplan) Sloegebied.	Het bestemmingsplan ligt nog voor beroep bij de Raad van State. Behandeling van beroep wordt voor 2020 voorzien. Het plan is al wel in werking getreden. Op basis hiervan kan het zeehavengebied verder ontwikkeld worden.	De Raad van State heeft eind 2019 uitspraak gedaan. Het raadsbesluit/bestemmingsplan is in stand gebleven. Op basis van het bestemmingsplan kan verdere bedrijfsvestiging en -uitbreiding gefaciliteerd worden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Implementatie Omgevingswet / Het ontwikkelen van het omgevingsplan Borsele.	De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2021 in werking. In vervolg op 2019 wordt 2020 gebruikt om de organisatie voor te bereiden op deze wet. Deze voorbereiding houdt heel veel in, waaronder het aanschaffen en implementeren van benodigde software voor de aansluiting op DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet), het aanpassen van werkprocessen, het opleiden van personeel en het informeren van het college en de gemeenteraad.	Het SPOZ heeft met betrekking tot de Omgevingswet een cursusprogramma opgesteld, wat op dit moment wordt afgewerkt. Er is software aangeschaft waarmee we kunnen aansluiten op het DSO en software om vergunningen te kunnen verlenen. Daarnaast is er software gekocht waarmee we een omgevingsplan kunnen maken, herzien en beschikbaar stellen en om toepasbare regels te kunnen maken. We gaan verder met de installatie en inrichting van de software. Inmiddels is de ingangsdatum van de Omgevingswet uitgesteld tot 1 januari 2022. Nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld gaan we verder met het ontwikkelen van het omgevingsplan.

8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Uitvoering geven aan het bestaande raamwerk prestatieafspraken.	Op basis van de raamovereenkomst worden met de woningcorporatie in 2019 jaarlijkse prestatieafspraken gemaakt voor 2020. Hieraan wordt in 2020 uitvoering gegeven.	We hebben uitvoering gegeven aan de prestatieafspraken samen met onze partners Beveland Wonen en de gemeente Reimerswaal. Nieuwe regionale prestatieafspraken tussen Beveland Wonen en de gemeenten van De Bevelanden worden in het najaar van 2020 gemaakt.
Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan handhaving (HUP 2019).	In 2020 is de opstelling van een HUP voorzien. Hierin zullen accenten worden gelegd op de volgende onderwerpen: • Erfafscheidingen. • Strijdig gebruik recreatieparken. • Brandveiligheid.	We hebben HUP 2019 van toepassing verklaard voor 2020. De opstelling van een nieuwe HUP is voorzien in 2021.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Uitvoeren van de starterslening gemeente Borsele/ leningen particuliere woningverbetering.	Het budget voor het verstrekken van starters- en stimuleringsleningen gaat in 2019 op. Op basis van de nieuw op te stellen lokale woonvisie bezien we in 2020 of nieuw budget aan de raad wordt gevraagd voor het continueren van deze leningen.	Starters- en stimuleringsleningen zijn verstrekt in 2020. In tegenstelling tot eerdere verwachtingen is er door werking van de revolverende fondsen en tussentijdse aflossingen nog budget om dit te continueren.

Financiële mutaties

Programma Ruimtelijke ontwikkeling	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Wijziging- en projectprocedures		-25.000	-25.000	N
Monumentensubsidies		17.000	17.000	V
Sloebos		10.000	10.000	V
Mutatie reserve Sloebos	10.000		-10.000	N
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling	10.000	2.000	-8.000	N

Wijziging- en projectprocedures

In 2020 waren er minder procedures als gevolg van de crisis. We verwachten € 25.000 minder aan leges te ontvangen.

Monumenten

Van het Nationaal Restauratiefonds ontvangen we € 17.000 in de onderhoudskosten van torens en molens.

Sloebos

De vergoedingen die we ontvangen voor het Sloebos voegen we toe aan de reserve Sloebos.

Voortgang projecten en investeringen

Omschrijving	Raads- besluit	Restant 1-1-2020	Verleend in 2020	Besteed	Saldo
Dorpsvernieuwing	07-09-2017	621.317	0	109.284	512.033
Opleidingstraject Omgevingswet	02-11-2017	72.580	0	0	72.580
Omgevingsvisie	03-11-2016	43.404	0	0	43.404
Omgevingsplan	07-11-2019	0	200.000	0	200.000
Regionale Woonvisie	01-03-2018	20.000	0	800	19.200
Sloebos	16-09-2010	977.125	0	0	977.125
Extern toezicht bouwprojecten	09-07-2020	0	237.150	76.680	160.470
Kerkenvisie	09-07-2020	0	50.000	0	50.000

Dorpsvernieuwing

Het resterende budget blijft beschikbaar om te voldoen aan onze verplichtingen voor erfgoed, de aanpak van aandachtslocaties en voor particuliere woningverbetering. Een restant op 31 december 2020 zullen we overhevelen naar 2021.

Opleidingstraject Omgevingswet

Voor cursussen zijn de aanmeldingen verzonden en sommige zijn van start gegaan. Door het virus zijn een aantal cursussen uitgesteld naar het einde van dit jaar of volgend jaar. Een restant zullen we overhevelen naar 2021.

Omgevingsvisie

Nog dit jaar vragen we drie offertes aan voor de begeleiding van het proces om te komen tot een gemeentelijke omgevingsvisie. De opdrachtverlening zal aan het einde van dit jaar of begin volgend jaar plaatsvinden. Een restant zullen we overhevelen naar 2021.

Omgevingsplan

De Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. Het budget schuiven we door naar 2021.

Borsele Woonvisie

Het bedrag moet beschikbaar blijven voor de woonvisie en gaat mee naar 2021.

Sloebos

De datum voor de definitieve verwerving zal in 2021 liggen. Het krediet gaat mee naar 2021.

Extern toezicht bouwprojecten

Het budget is beschikbaar voor extern toezicht op grote bouwprojecten. Een restant op 31 december 2020 zullen we overhevelen naar 2021.

Kerkenvisie

In samenwerking met Erfgoed Zeeland wordt er eind van dit jaar een start gemaakt met de Kerkenvisie. De voorbereidingen zijn in volle gang. Een restantbudget op 31 december zullen we overhevelen naar 2021.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

0.5 Treasury

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Benodigde financieringsmiddelen aantrekken tegen een zo laag mogelijk percentage.	Eind 2019, begin 2020 wordt een langlopende lening aangegaan. In het treasury statuut is bepaald dat hiervoor meerdere offertes worden opgevraagd.	Het is dit jaar nog niet nodig geweest een vaste geldlening aan te trekken.

0.61 OZB woningen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het zo reëel mogelijk ramen van de opbrengsten.	Voor 2020 wordt rekening gehouden met een waardestijging van de woningen van 4%. Bij de bepaling van de tarieven voor de OZB wordt hiermee rekening gehouden.	De aanslagen zijn door Sabewa Zeeland opgelegd conform de vastgestelde tarieven in de raadsvergadering van 12 december 2019.

0.62 OZB niet-woningen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het zo reëel mogelijk ramen van de opbrengsten.	Voor 2020 wordt voor de niet-woningen geen stijging of daling voorzien. Bij de bepaling van de tarieven voor de OZB wordt hiermee rekening gehouden.	De aanslagen zijn door Sabewa Zeeland opgelegd conform de vastgestelde tarieven in de raadsvergadering van 12 december 2019.

0.64 Belastingen overig

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Compensatie bieden aan de inwoners voor de effecten van de precarioheffing.	Via de aanslag gemeentelijke belastingen compensatie verlenen voor het aandeel in de betaalde precariobelasting van Evides en Enduris.	Op de aanslagen van de gemeentelijke belastingen is een korting verleend als compensatie voor de precariobelasting van Evides en Enduris.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Het zo reëel mogelijk ramen van de algemene uitkering en de decentralisatie uitkeringen uit het Gemeentefonds.	De raming van de algemene uitkering en de decentralisatie uitkeringen afstemmen op de circulaire van het Ministerie van BZK.	De raming van het gemeentefonds is conform de septembercirculaire verwerkt in deze rapportage.

0.8 Overige baten en lasten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Een eerlijke verdeling van de beschikbare middelen voor het Inter Bestuurlijk Programma (IBP).	Het op basis van het integraal uitvoeringsplan IBP verdelen van de beschikbare middelen.	Een raadsvoorstel over de verdeling van de IBP-gelden is in voorbereiding.

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Een evenwichtige en reëel structureel sluitende meerjarenbegroting.	Door tussentijdse begrotingswijzigingen en rapportages de ramingen actueel houden.	Tot 1 oktober zijn 9 begrotingswijzigingen vastgesteld.

Financiële mutaties

Programma Algemene dekkingsmiddelen	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
OZB woningen en bedrijven	-10.000	-138.000	-128.000	N
Dividend BNG		-60.000	-60.000	N
Rente kortlopende geldleningen		13.000	13.000	V
Rente langlopende geldleningen	-26.300		26.300	V
Algemene uitkering 2020		289.000	289.000	V
Algemene uitkering 2020		-16.000	-16.000	N
Algemene uitkering 2019		20.300	20.300	V
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-36.300	108.300	144.600	V

Onroerendezaakbelastingen

In 2020 ontvangen we minder onroerende zaakbelastingen dan we in de begroting hadden opgenomen en heeft voornamelijk betrekking op de bedrijven. Bij het vaststellen van het tarief voor 2020 is ervan uit gegaan dat er over 2019 nog € 701.000 aan grondslag verminderd zou worden naar aanleiding van bezwaarschriften. Deze waardedaling is uiteindelijk € 1.764.000 geworden. Verder gingen we bij het vaststellen van het tarief voor 2020 uit van een gemiddelde waardeontwikkeling van 0%. Uiteindelijk blijkt er sprake te zijn van een waardedaling door incurante objecten. In totaal melden we een nadeel van € 138.000.

Dividend BNG

Het dividend over 2019 van de Bank Nederlandse Gemeenten was lager doordat de bank in 2019 een lagere nettowinst behaalde dan verwacht. Hierdoor moeten we de raming met € 60.000 verminderen.

Rente kortlopende geldleningen

In het eerste halfjaar van 2020 hebben we tijdelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen waarop rente werd vergoed, waardoor we een bate van € 13.000 kunnen ramen.

Rente langlopende geldleningen

Ook deze rente viel in 2020 € 26.300 lager uit dan de raming.

Algemene uitkering

In deze programmarapportage zijn de effecten van de septembercirculaire 2020 opgenomen. Van het Rijk ontvangen we als compensatie voor de financiële gevolgen van de coronacrisis € 274.000.

Compensatie corona septembercirculaire	
Buurt- en dorpshuizen	15.000
Vrijwilligersorganisaties jeugd	10.000
Toezicht en handhaving	55.000
Precariobelasting	14.000
Noodopvang kinderen	37.000
Eigen bijdrage WMO (abonnementstarief)	24.000
Extra kosten verkiezingen	59.000
Lokale culturele voorzieningen	60.000
Totaal	274.000

Verder ontvangen we € 15.000 voor mutaties in de uitkeringsfactor. Voor dienstjaar 2020 in totaal € 288.000. Na ontvangst van de septembercirculaire volgde een verlaging voor 2020 van € 16.000 voor mutaties in de uitkeringsfactor. Over 2019 ontvingen we nog een afrekening van € 20.300.

Voortgang projecten en investeringen

Omschrijving	Raads- besluit	Restant 1-1-2020	Verleend in 2020	Besteed	Saldo
Investeringsfonds	05-06-2014	387.279		40.721	346.558
Taxeren op gebruiksoppervlakte (BAG en WOZ)	25-06-2020	0	70.700	0	70.700

Investeringsfonds

Verschillende projecten voor energiebesparende maatregelen zijn in onderzoek voor ons eigen vastgoed, maar wanneer mogelijk ook voor dorpshuizen, sportverenigingen en ander maatschappelijk vastgoed.

Taxeren op gebruiksoppervlakte BAG en WOZ

Volgens de planning van Sabewa zijn we in 2021 aan de beurt voor dit project. Het budget hevelen we over naar 2021.

Programma Bedrijfsvoering

0.4 Overhead

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Verdere verbetering van zowel onze interne als externe dienstverlening.	We gaan een nieuwe dienstverleningsvisie, communicatievisie en bijbehorend uitvoeringsprogramma opstellen. In het uitvoeringsprogramma benoemen we concrete plannen voor verbetering van zowel de interne als de externe dienstverlening.	In verband met het lopende kerntakenonderzoek is het vaststellen van de nieuwe dienstverlenings- en communicatievisie, inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma, uitgesteld tot maart 2021. We zijn wel gestart met de voorbereidingen.
Een zoekvraag gestuurde website.	Wij optimaliseren onze toptaken website door actief het zoekgedrag op de site te monitoren. Wij passen het aanbod op de website periodiek aan op het zoekgedrag van de bezoekers.	Aan de hand van actuele onderwerpen, zoals het coronavirus (sinds maart een toptaak) en strooiroutes in de wintermaanden, passen we onze toptaken aan.
Integere, betrouwbare, klantgerichte en flexibele bestuurders en medewerkers.	De werkgroep kernwaarden zal in 2020 het herziene integriteitsbeleid verder implementeren.	We zullen het integriteitsbeleid nog verder implementeren.
Een goede interne en externe communicatie.	• In 2020 gaan we de herziene huisstijl verder doorvoeren. Hiermee streven wij naar een uniforme wijze van externe communicatie. • Wij ontwikkelen in 2020 beleid op de toepassing van social media. Wij willen de externe communicatie via social media hiermee optimaliseren.	Bij nieuw te ontwikkelen communicatie-uitingen hebben wij de herziene huisstijl toegepast. Al bestaande middelen worden gaandeweg aangepast. In verband met alle aandacht die uitging naar communicatie over de coronacrisis is het ontwikkelen van beleid op de toepassing van social media vertraagd.
Meepratende en meedenkende inwoners.	Via het inwonerspanel zetten wij in 2020 tenminste drie enquêtes uit. De resultaten uit het inwonerspanel zijn van invloed op de beleidskeuzes en worden door ons met de inwoners gedeeld.	We hebben 3 keer een enquête uitgezet bij het inwonerspanel. Eén in februari over sport en bewegen, één in april over het imago van Heinkenszand en in september een enquête in het kader van het kerntakenonderzoek.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
We werken aan de opbouw van een volwaardig digitaal archief, inclusief voorziening voor duurzame toegankelijkheid op lange termijn (e-depot).	We werken aan het op orde krijgen van onze digitale informatiehuishouding, zodat we klaar zijn voor aansluiting op het e-depot van het Zeeuws Archief (of een andere voorziening). We werken samen met andere Zeeuwse overheden, nemen deel aan de proeftuin 'Informatie op orde' van de VNG en hebben een concreet Plan van Aanpak opgesteld voor 2020 en latere jaren.	Het op orde krijgen van de informatiehuishouding is een doorlopend proces. Onze informatie is opgeslagen in diverse systemen, binnen en buiten onze organisatie. We zijn gestart met het opstellen van een overzicht waar en hoe informatie wordt beheerd. De VNG-proeftuin wordt in december afgerond. Wij hebben meegewerkt aan het samenstellen van een toolkit om (nieuwe) medewerkers wegwijs te maken in het informatiebeheer.
Werkplaats 's-Heerenhoek.	In 2020 nemen wij een beslissing over de toekomst van de werkplaats 's-Heerenhoek.	In februari is besloten geen nieuwe werkplaats te bouwen in 's-Heerenhoek. Er is € 209.000 beschikbaar gesteld voor aanpassing van de werkplaatsen in Heinkenszand en 's-Gravenpolder. Vanaf 1 oktober is de ploeg 's-Heerenhoek gehuisvest in Heinkenszand. De verkoop van de werkplaats in 's-Heerenhoek, de voorbereiding van de verbouw in Heinkenszand, de aanschaf van keetwagens e.d. zijn in volle gang.
Informatiebeveiliging en privacy.	In de nieuwe organisatieopzet zijn de functies van CISO/FG beschreven. Het is de bedoeling dat deze functies in 2020 definitief zijn ingevuld.	Per 1 juni 2020 is een adviseur gegevensbescherming (CISO) in dienst. De rol van functionaris gegevens- bescherming is belegd bij de concerncontroller.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan per 1 oktober 2020?
Toekomstbestendige organisatie.	In 2019 in is een aanvang gemaakt met de reorganisatie. Doel is om in 2020 een organisatie te realiseren die adequaat en flexibel inspeelt op nieuwe trends en ontwikkelingen en behoeften van onze inwoners. Als uitvloeisel van de reorganisatie geven wij in 2020 een vervolg aan de inrichting van de structuur en uitwerking van cultuur. Hiervoor is een bedrag van € 300.000 beschikbaar per 2020. Dit bedrag wordt aangewend voor het oplossen van personele knelpunten bij de uitvoering van noodzakelijke taken. Qua cultuur zullen wij en de werkgroep cultuur werken aan het behouden van het goede en aan de implementatie van de nieuwe kernwaarden: verantwoordelijk, denken en doen, vertrouwen en energiek.	De betreffende € 300.000 is volledig ingezet voor o.a. een domeinmanager, concerncontroller, Ciso en de rol van coördinatoren. Hiernaast heeft op basis van de Strategische Personeels Planning binnen het bestaand personeelsbudget omvorming van functies plaats-gevonden. Elke domeinmanager heeft een kernwaarde geadopteerd. Samen met de werkgroep kernwaarden zijn deze kernwaarden in 2020 uitgerold in de organisatie. Er wordt o.a. ingezet op het zelfstandig functioneren van medewerk(st)ers en zijn de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie gelegd. Verder wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe integriteitscode voor zowel de organisatie als het college.

Financiële mutaties

Programma Bedrijfsvoering	Lasten 2020	Baten 2020	Resultaat	
Salarissen, sociale lasten en inhuur extern personeel	151.000		-151.000	N
Reiskosten	-40.000		40.000	V
Informatiebeheer en ondersteuning	-127.500	5.000	132.500	V
Catering	-8.500	-1.900	6.600	V
Bedrijfshulpverlening	-8.400		8.400	V
Schoonmaakdienst	10.000		-10.000	N
Juridische zaken	140.000		-140.000	N
Vrachtwagen	7.500	32.500	25.000	V
Vrachtwagens/ kapitaallast	1.400		-1.400	N
Werkplaats / externe inhuur	-36.418	-36.418	0	-
Totaal Bedrijfsvoering	89.082	-818	-89.900	N

Salarissen, sociale lasten en externe inhuur

Er is sprake van extra inhuur i.v.m. het proces van de ontwikkeling van onze nieuwe organisatie. Dit vraagt initiële ondersteuning.

Langdurige ziekte van enkele personeelsleden, kunnen niet binnen de organisatie opgevangen en noodzaken ons tot extra personele inhuur.

In 2020 is vanwege het coronavirus sprake geweest van extra personele inzet met name op het gebied van veiligheid, communicatie en ondersteuning bij de VRZ. Door de personele inzet bij de VRZ was er ook sprake van inhuur om het gemis aan personele inzet op te vangen.

Momenteel worden met de VRZ afspraken gemaakt om de corona-kosten van personeel en inhuur gecompenseerd te krijgen. Duidelijkheid over deze compensatie is er nog niet en is daarom nog niet verwerkt.

Voor onze nieuwe organisatiestructuur is een structureel budget opgenomen van € 300.000.

De invulling hiervan heeft inmiddels grotendeels plaatsgevonden. Een bedrag van € 56.000 is nog niet ingezet. We stellen voor dit bedrag over te hevelen naar 2021 voor personele knelpunten.

Het structurele budget is in de begroting 2021 volledig ingevuld voor dekking van de personeelslasten van de organisatie.

Reiskosten

De raming in 2020 verlagen we met € 40.000. Dit jaren zijn er minder reiskosten gemaakt door het coronavirus en verder zijn ook de elektrische auto's vrijwel dagelijks in gebruik.

Informatiebeheer en Ondersteuning

Op diverse producten binnen het team zal de raming in 2020 niet geheel nodig zijn. We noemen de budgetten voor kantoormiddelen, telefonie,

fotokopiëren en post- en archiefzaken. Als gevolg van de coronacrisis zijn er minder lasten te verantwoorden door een lagere bezetting in het gemeentehuis, minder lasten voor het fotokopiëren, papier en drukwerk, en lagere kosten voor telefonie. We ontvingen een bijdrage uit het A&O-fonds Gemeenten voor het thuiswerken. Alle genoemde zaken leiden in deze rapportage tot een voordeel van € 132.500.

Catering

Dit jaar is het thuiswerken gestimuleerd, waardoor de bezetting in het gebouw minimaal was. Hierdoor waren er minder lasten voor de catering. We kunnen de raming verlagen met € 6.600.

Bedrijfshulpverlening

Diverse cursussen konden in 2020 geen doorgang vinden. We verlagen de raming met € 8.400.

Schoonmaakdienst

Als gevolg van het coronavirus was extra schoonmaakonderhoud noodzakelijk en ook de aanschaf van schoonmaakmiddelen. Hierdoor zullen de lasten in 2020 stijgen met € 10.000.

Juridische Zaken

In 2020 zijn we geconfronteerd met extra lasten voor diverse juridische procedures voor gemeentelijke eigendommen en gebeurtenissen in de openbare ruimte. Vooral de juridische ondersteuning voor een procedure als gevolg van de verbouw van het gemeentehuis betekent extra lasten. Hiervoor is ook een bijdrage aan het Nederlands Arbitrage Instituut verantwoord van € 42.000. In totaal zullen de extra lasten voor alle procedures in 2020 € 140.000 hoger uitvallen dan de raming.

Vrachtwagen

Voor de verkoop van de oude vrachtwagen kunnen we € 32.500 ramen. Van dit bedrag willen we € 7.500 inzetten voor de aanbesteding van een nieuw contract voor brandstoffen.

Werkplaats/ werk voor derden

In de werkplaats worden minder auto's van derden onderhouden dan geraamd. De raming voor de baten verlagen we met € 36.418. Ook de lasten worden verlaagd met € 36.418. De inhuur van extern personeel op dit onderdeel is niet nodig in 2020.

Voortgang projecten en investeringen

Omschrijving	Raads- besluit	Restant 1-1-2020	Verleend in 2020	Besteed	Saldo
Geografische diensten	11-06-2015	25.000		0	25.000
E-depot archief	01-11-2018	43.000	0	0	43.000
Organisatieontwikkeling	04-07-2019	52.304	-10.000	42.304	0
Aanpassing werkplaatsen HKZ en 's-GVP	05-03-2020	0	155.000	24.575	130.425
Aanpassing werkplaatsen HKZ en 's-GVP	05-03-2020	0	54.000	14.677	39.323
Lichte vrachtwagen	07-11-2019	0	38.000	0	38.000
Zoutoplosser + betonbak	07-11-2019	0	27.000	0	27.000
Vrachtwagen met kraan	07-11-2019	0	171.250	45.000	126.250
Opzet natzoutstrooier	07-11-2019	0	35.000	0	35.000
Aanhanger natzoutstrooier	07-11-2019	0	28.000	0	28.000
Doorzaaimachine Vredo	06-02-2020	0	40.000	46.742	-6.742
Snoeihoutversnipperaar	06-02-2020	0	26.000	26.000	0

Geografische diensten

De vervanging van materiaal voor landmeetkundige diensten is nog niet aan de orde. Het bedrag blijft beschikbaar binnen het algemeen weerstandsvermogen.

E-depot archief

De aansluiting laat nog op zich wachten. De ontwikkelingen binnen het Zeeuws Archief stagneren door externe oorzaken. We verwachten de uitgaven te doen in 2021.

Organisatieontwikkeling

Het traject is grotendeels afgerond.

Aanpassing werkplaatsen Heinkenszand en 's-Gravenpolder

De werkzaamheden worden momenteel uitgevoerd.

Vervanging tractiemiddelen buitendienst

De meeste vervangingen zullen nog dit jaar plaatsvinden. De aanschaf van de zoutoplosser en de betonbak is uitgesteld.

In 2020 hebben we extra geïnvesteerd in de vervanging van de vrachtwagen met kraan. De investering bedroeg € 192.000, en was € 20.000 hoger dan de raming. Dit is een multifunctioneel voertuig, waarmee verschillende laadbakken efficiënt materialen en afvalstromen vervoerd kunnen worden.

Met de aanschaf van 3 laadbakken is een bedrag van € 33.000 gemoeid.

Aanpassingen werkplaatsen

De kosten van het verduurzamen van de werkplaatsen dienen geactiveerd te worden voor een bedrag van € 100.000. Grootse kostenpost is de vervanging van een deel van het dak van de werkplaats Heinkenszand door een nieuw geïsoleerd dak.